

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961169290

๒๗
มี.๒๕๕๑
๒.๕๕๐

ที่ระลึก

ในงานพระราชมหามงคลพิธี

พันตำรวจเอกเอก ปีย์ รัตนะพร ท.ช.๑ ท.ม.

ณ ฌาปนสถานวัดไตรมิตรวิทยารักษ์ กรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐

เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

၂၅၅ ဂ.၂. ၂၄၅၀-၅ ဂ.၂. ၂၄၄၀

(แบบ น.)

หมายรับสั่งที่ ๑๙๙๐๓

สำนักพระราชวัง

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๐

พันตำรวจเอก ปิยะ รัตนบุตร ท.ช.ท.ม. อายุ ๘๘ ปี ข้าราชการบำนาญ สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปรากฏมาตังพิมพ์ลงถึงแก่กรรมเนื่องจากกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด ณ โรงพยาบาลบี.เอช. เมดิคอลเซ็นเตอร์ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๙.๑๕ น.

วันจันทร์ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๑.๐๐ น. ข้าราชการทนายข้าหลวงวงราชการ พร้อมด้วยคณะกษัตริย์ศัลยแพทย์ประกอบศพ ณ ศาลา ๕/๑ วัดศรีสุทธาราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานหีบของถวายสัปดาห์ประกอบศพ.

Signature

สมานเพชร/พิมพ์/..... นาย

วัน	หน้าที่	พนักงานพระราชพิธี
		นำหมายเวียน เจ้าภาพศพ พันตำรวจเอก ปิยะ รัตนบุตร เพื่อทราบ.....
		เครื่องประถอมเกียรติยศที่พระราชทานมานี้ และเชิญพนักงานผู้ปฏิบัติ เจ้าภาพไม่ต้องสงสัยค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.....

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ

Signature

ผู้รับรับสั่ง

(แบบ ก.)

สำนักพระราชวัง

หมายรับสั่งที่ ๒๕๐๗

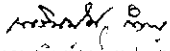
๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๐

พระราชทานเพลิงศพ พันตำรวจเอก ปิยะ รัตนะพร ท.ช.ทรม ข้าราชการบำนาญ
สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ณ เมรุวัดศรีศศเทพร เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

วันพุธที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๕.๐๐ น. เชิญที่เมรุพอชฌ์ตั้งบ้านผีญ่ดง
ณ ศาลาวัดศรีศศเทพร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานหีบทองลายสลักประกอบศพ

วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๕.๐๐ น. เชิญที่เมรุเวียนเมรุ
แล้วเชิญขึ้นตั้งบนจิตกรเชน

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระราชทานเพลิง.

หม่อมคุณหญิงพิมพ์จิตต์ วัฒน

วัน	หน้าที่	พนักงานพระราชพิธี
	เพื่อทราบ	นำหม่อมเขยเรือน เจ้าภาพศพ พันตำรวจเอก ปิยะ รัตนะพร เครื่องประกอบเกียรติยศที่พระราชทานมานี้ และเจ้าพนักงานผู้มาปฏิบัติ เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับสั่งแล้ว
โดยทันทีราชการ

ผู้รับสั่ง

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานน้ำหลวงอาบศพ พระราชทานหีบทองลายสลักประกอบศพ และ พระราชทานเพลิงศพ พันตำรวจเอก ปิยะ รัตนะพร ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณ สิ้นเกล้าสิ้นกระหม่อม เป็นเกียรติอันสูงสุดแก่ผู้วายชนม์และวงศ์ตระกูล อย่างหาที่สุดมิได้

หากความทราบโดยฉันทวิดิถึงดวงวิญญาณ ของ พันตำรวจเอก ปิยะ รัตนะพร ได้ด้วยประการใดในสัปดาห์มาพ ย่อมจะมีความปลาบปลื้ม ซาบซึ้ง เป็นล้นพ้นในพระมหากรุณาธิคุณ ที่ได้รับพระราชทานเกียรติยศอันสูงยิ่ง ในวาระสุดท้ายแห่งชีวิต

ข้าพระพุทธเจ้า พร้อมด้วยบุตร ธิดา และญาติ มิตร ขอพระราชทาน พระบรมราชวโรกาสกราบถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาท ด้วยความสำนึก ในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ และขอขมาโทษที่ตนไว้เหนือเกล้า เหนือกระหม่อม เป็นสรรพสิริมงคลแก่ข้าพระพุทธเจ้าและวงศ์ตระกูลตลอดไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า นางอุไรวรรณ รัตนะพร และบุตร ธิดา

กราบขอบพระคุณ

ครอบครัวรัตนะพร ขอกราบขอบพระคุณ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี, ฯพณฯ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้เกียรติร่วมฟังสวดพระอภิธรรมบำเพ็ญกุศล ร่วมเป็นเจ้าภาพ รวมทั้งได้มอบพวงหรีด และได้ร่วมทำบุญ ในงานพิธีพระราชทานน้ำอาบศพ และงานพิธีพระราชทานเพลิงศพ พันตำรวจเอก ปิย รัตนะพร

กราบขอบพระคุณ พลเอก เสงวน ยังเจริญ ประธานรุ่นคณะนักเรียนนายร้อย ทหารบก รุ่นที่ ๔๐, พลตำรวจเอก พงษ์ บุญยะจินดา อดีตอธิบดีกรมตำรวจ คุณหญิง กอแก้ว บุญยะจินดา, คุณพัลลภ พิสิษฐ์สังฆการ อดีตผู้พิพากษา หัวหน้าคณะในศาลฎีกา และ พลตำรวจตรี ณรงค์ วิทยารักษ์ ที่ได้กรุณาเขียนบทความไว้อาลัย ซึ่งได้สะท้อนถึงชีวิตในหลายๆ แง่มุมอย่างรอบด้าน ของคุณพ่ออย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ได้อนุญาตให้คัดลอก ภาพและเนื้อเรื่อง เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก และ เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย จากหนังสือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาลงพิมพ์ในหนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพของ พันตำรวจเอก ปิย รัตนะพร เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลและความรู้ อันเป็นประโยชน์แก่บุคคลทั่วไป และ สำหรับบุคคลที่ได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ทั้งสองตระกูลนี้ จะได้ใช้เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงต่อไป

ครอบครัวรัตนะพร ขอรำลึกในเมตตาจิตของทุกท่าน และจะจารึกไว้ในความทรงจำตลอดไป

ประวัติโดยย่อ

ชื่อ	พันตำรวจเอก ปิย รัตนะพร ท.ช. , ท.ม.
ชื่อเดิม	ทนง รัตนะพร
เกิด	วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๖๐
สถานที่เกิด	ตำบลปากคลองคันไทร อำเภอคลองสาน จังหวัดธนบุรี
เป็นบุตรของ	นายหม่อมตรีทำเนียบ รัตนะพร และ นางละมุล รัตนะพร
การศึกษา	โรงเรียนมัธยมวัดสุทธิวาราม โรงเรียนนายร้อยทหารบก รุ่นที่ ๔๐
ครอบครัว	สมรสกับ นางสาวบัวย ดีแสน (นางอุไรวรรณ รัตนะพร) เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ ณ ที่ว่าการอำเภอธนบุรี จังหวัดธนบุรี มี บุตร-ธิดา รวม ๘ คน คือ
	๑. พลอากาศตรีหญิง วัชรี รัตนะพร
	๒. นางรัชนี รัตนะพร
	๓. พลตำรวจเอก บุญฤทธิ์ รัตนะพร
	๔. เรืออากาศโท อธิธิพล รัตนะพร
	๕. นายภาณุ รัตนะพร
	๖. นายณรงค์ รัตนะพร
	๗. นางสาวมณฑนา รัตนะพร
	๘. นายณัฐวุฒิ รัตนะพร

ประวัติการรับราชการ

วัน เดือน ปี	ตำแหน่งหน้าที่	ชั้นยศ
๒ พ.ค. ๒๔๘๑	นักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยทหารบก (นักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในปัจจุบัน)	นักเรียนนายร้อยฯ
๑ ส.ค. ๒๔๘๓	รองสารวัตรสถานีตำรวจนครบาล ปทุมวัน	ร้อยตำรวจตรี
๑๘ พ.ย. ๒๔๘๔	ผู้บังคับหมวด กองตำรวจภูธร อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดปราจีนบุรี	ร้อยตำรวจตรี
๒๑ มี.ค. ๒๔๘๗	รองสารวัตรสถานีตำรวจนครบาล ชนะสงคราม	ร้อยตำรวจตรี
๒๑ ก.ค. ๒๔๘๘	หัวหน้ากิ่งสถานีตำรวจนครบาล เฟื่องนคร	ร้อยตำรวจโท
๑๗ ธ.ค. ๒๔๘๘	รองสารวัตรสถานีตำรวจนครบาล พระราชวัง	ร้อยตำรวจโท
๓ เม.ย. ๒๔๘๙	รองสารวัตรสถานีตำรวจนครบาล สามเสน	ร้อยตำรวจโท
๑๘ ส.ค. ๒๔๙๒	รองสารวัตรสถานีตำรวจนครบาล ปากคลองสาน	ร้อยตำรวจเอก
๒๐ ธ.ค. ๒๔๙๒	สารวัตรสถานีตำรวจนครบาลดลิ่งชั้น	ร้อยตำรวจเอก
๒ มี.ค. ๒๔๙๔	สารวัตรสถานีตำรวจนครบาลพระโขนง	ร้อยตำรวจเอก

ประวัติการรับราชการ (ต่อ)

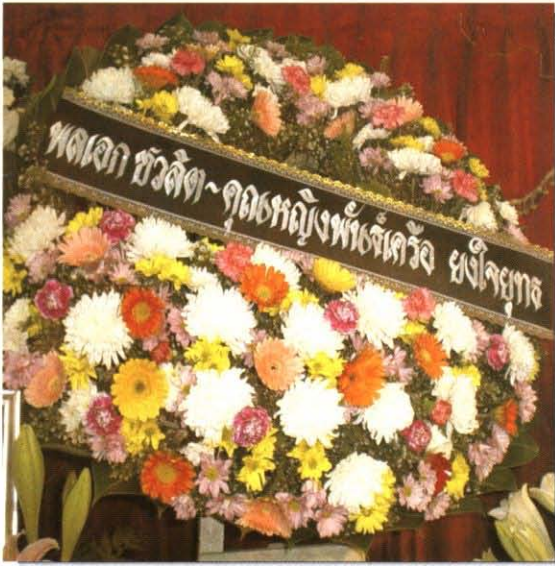
วัน เดือน ปี	ตำแหน่งหน้าที่	ชั้นยศ
๑๕ พ.ค. ๒๔๙๕	สารวัตรสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน	ร้อยตำรวจเอก
๑ ม.ค. ๒๔๙๖	สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล ปทุมวัน	พันตำรวจตรี
๒๔ มิ.ย. ๒๔๙๖	ผู้กำกับการกองตรวจ กองบังคับการ ตำรวจภูธร ภาค ๖	พันตำรวจตรี
๒๓ เม.ย. ๒๔๙๗	ผู้กำกับการประจำกองบังคับการ กองตำรวจน้ำ	พันตำรวจตรี
๓ มิ.ย. ๒๔๙๘	ผู้กำกับการประจำกองบังคับการ กองปราบปราม	พันตำรวจตรี
๑ ม.ค. ๒๔๙๙	สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาล ปทุมวัน	พันตำรวจตรี
๒๙ พ.ย. ๒๔๙๙	ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ว่าคดีศาลแขวง ในจังหวัดพระนคร และธนบุรี อีกตำแหน่งหนึ่ง	พันตำรวจตรี
๑๙ ก.พ. ๒๕๐๗	รองผู้กำกับการตำรวจภูธร เขต ๔	พันตำรวจตรี
๒๒ มิ.ย. ๒๕๐๘	รองผู้กำกับการตำรวจภูธร จังหวัดฉะเชิงเทรา	พันตำรวจโท
๒๗ ก.ค. ๒๕๐๘	รองผู้กำกับการตำรวจภูธร จังหวัดสมุทรปราการ	พันตำรวจโท

ประวัติการรับราชการ (ต่อ)

วัน เดือน ปี	ตำแหน่งหน้าที่	ชั้นยศ
๕ ก.ค. ๒๕๐๙	รองผู้กำกับการตำรวจภูธร จังหวัดระยอง	พันตำรวจโท
๒๔ ก.ย. ๒๕๑๑	ผู้กำกับการตำรวจภูธร จังหวัดระยอง	พันตำรวจโท
๒๔ ก.พ. ๒๕๑๒	กองบัญชาการตำรวจภูธร	พันตำรวจโท
๑๒ มิ.ย. ๒๕๑๒	ผู้กำกับการตำรวจภูธร จังหวัดสระบุรี	พันตำรวจโท
๑ ต.ค. ๒๕๑๒	ผู้กำกับการตำรวจภูธร จังหวัดสระบุรี	พันตำรวจเอก
๑๗ ก.ค. ๒๕๑๕	รองผู้บังคับการกองปราบปราม	พันตำรวจเอก
๑ ต.ค. ๒๕๑๕	รองผู้บังคับการกองปราบปราม	พันตำรวจเอก (พิเศษ)
๓๐ ธ.ค. ๒๕๑๙ ถึง	อนุกรรมการป้องกันและ	
๑๓ มิ.ย. ๒๕๒๘	ปราบปรามการประพฤตินิยมชอบ ในวงราชการ (ป.ป.ป.)	
๓ มี.ค. ๒๕๓๘	ได้รับโล่เพื่อเป็นเกียรติในการ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง อนุกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการประพฤตินิยมชอบ ในวงราชการ (ป.ป.ป.) เป็นระยะเวลา ๔ สมัย (๘ ปี)	

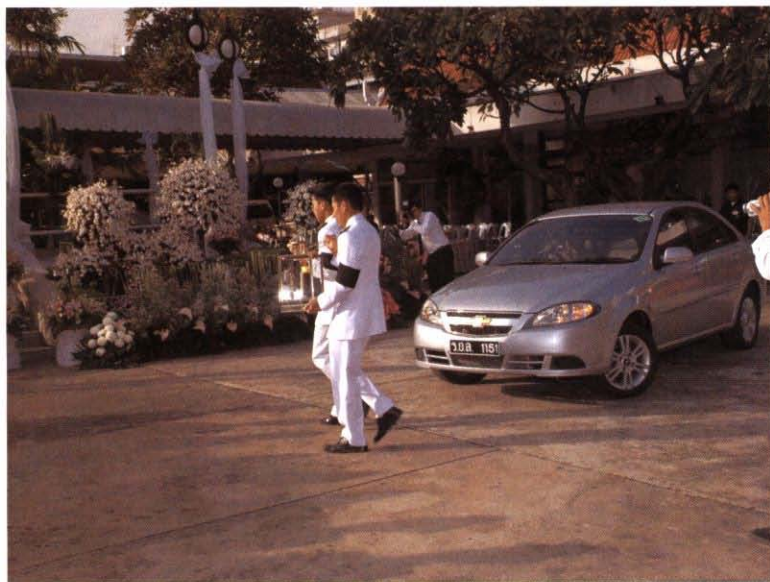

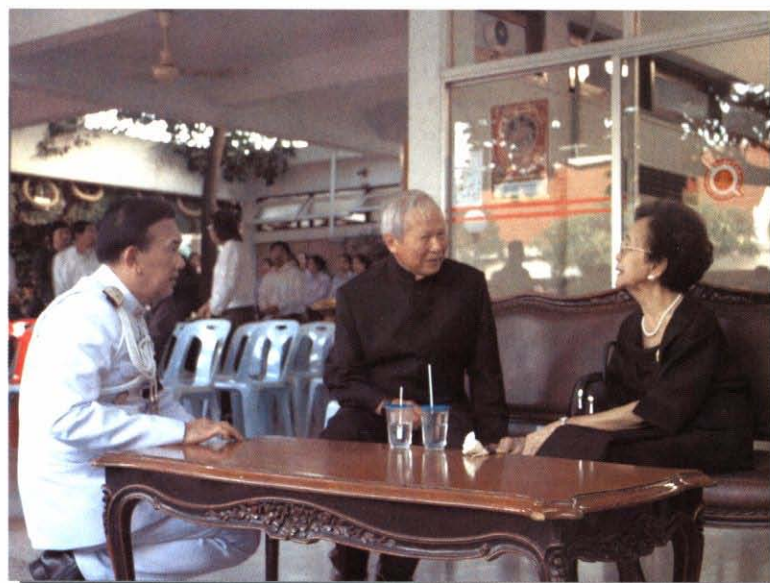

ถ่ายเมื่อวันจันทร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๘๔

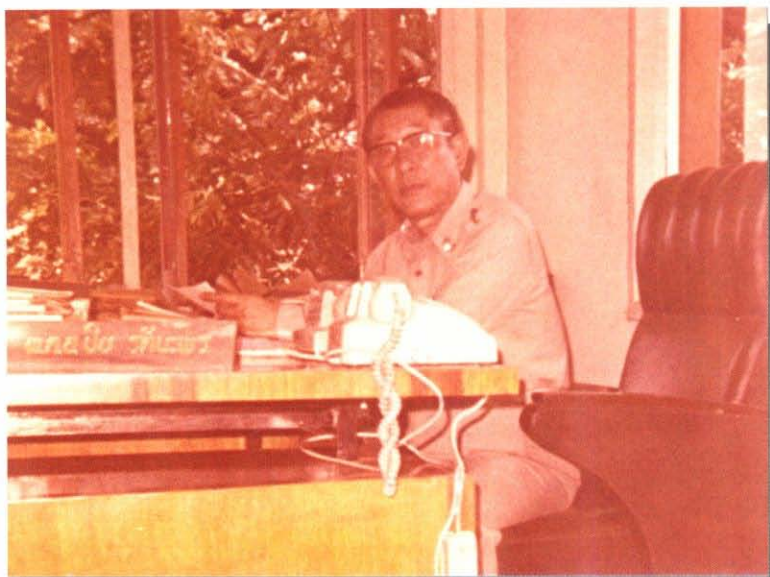
ถ่ายเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๕

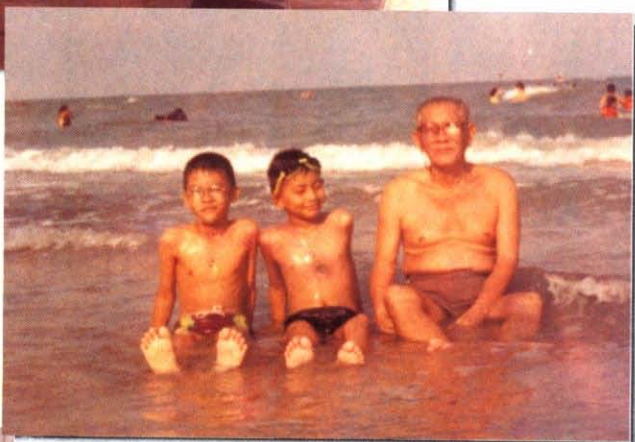
พลตรี เปรม ติณสูลานนท์ (ยศในขณะนั้น) นักเรียนนายร้อยเทคนิคทหารบก
รุ่นปี พ.ศ. ๒๔๘๑ กับ พันตำรวจเอก ปิยะ รัตนะพร นักเรียนนายร้อยทหารบก
รุ่นปี ๒๔๘๑ ได้ร่วมงานกันอีกครั้งที่จังหวัดสระบุรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒

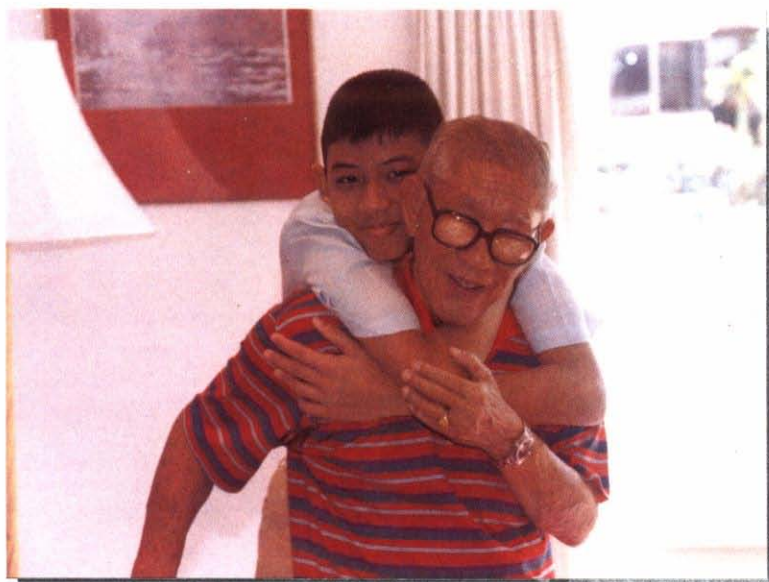

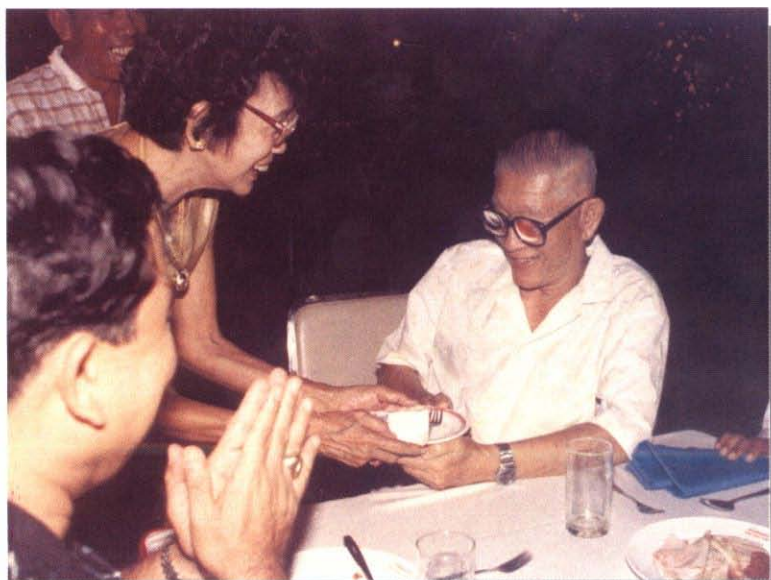
ชมรมมิตรสังสรรค์ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๓๒ วันเสาร์ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๓๒
ณ โรงแรมเอเชีย

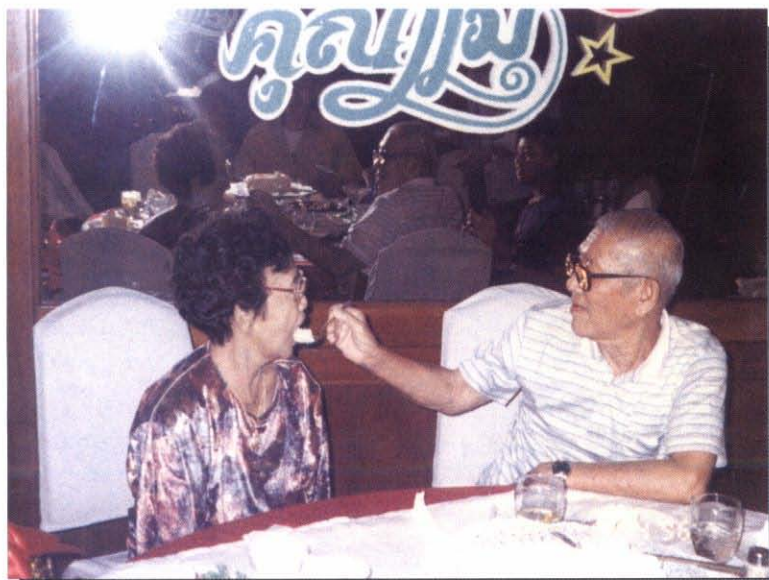

ภาพนี้ถ่ายเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เวลา ๒๒.๓๓ น.
และไม่เคยคิดเลยว่าจะเป็นภาพสุดท้ายของคุณพ่อ

อาลัย พันตำรวจเอก ปิยะ รัตนะพร ที่รัก

ความตาย เป็นสัจธรรมที่ว่า คนเราเกิดมาแล้วต้องรับ กสรม นั้นคือ ความเจ็บป่วย ความตาย เป็นที่สุดแห่งชีวิต

ดังนั้น เมื่อยังมีชีวิตอยู่ ควรประกอบ กสรมดี ที่ก่อประโยชน์แก่ ครอบครัว, สังคม และ ประเทศชาติ

พันตำรวจเอก ปิยะ รัตนะพร เมื่อยังมีชีวิตอยู่ รับราชการในกรมตำรวจ แล้วก็เกษียณอายุราชการตามวาระ โดยมีได้มีตำแหน่งต่าง ๆ เลย เพื่อนร่วมรุ่นทั้งฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ ย่อมทราบโดยทั่วกัน นั่นคือ พันตำรวจเอก ปิยะ ๙ ได้ประกอบ กสรมดี ให้แก่ กรมตำรวจ, สังคม และ ประเทศชาติ ซึ่งบรรดา ลูก ๆ หลาน ๆ รวมทั้ง เพื่อน ๆ ฝ่ายทหาร, ฝ่ายตำรวจ ร่วมรุ่น “นักเรียนนายร้อยทหารบก รุ่นที่ ๔๐” ได้ชื่นชม มรดกแห่งความดี ของ พันตำรวจเอก ปิยะ ๙ ตลอดไปนานเท่านาน

ทางราชการกำหนดชื่อ รุ่น “นักเรียนนายร้อยทหารบก รุ่นที่ ๔๐” เพื่อความสะดวกในการประสานงาน และการสงเคราะห์ เช่น เรื่องการตรวจสุขภาพประจำปี การร่วมพิธีต่างๆ เป็นต้น

ภายในรุ่นของเราได้มี ๒ กิจกสรม/ประจำปี ด้วยความมุ่งหมายสำคัญ คือ ความร่วมรักสามัคคี

๑ สิงหาคมของทุกปี: ร่วมรับประทานอาหารกลางวัน เพราะ ๑ สิงหาคม เป็นวันที่ระลึกการสำเร็จการศึกษา และรับกระบี่ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พันเอก หลวง พรหมโยธี เป็นประธานในพิธี ณ สนามหน้าโรงเรียนนายร้อยทหารบกในสมัยนั้น (ปัจจุบัน คือ กองบัญชาการกองทัพบก)

ปลายฝน - ต้นหนาว ประมาณเดือนพฤศจิกายนของทุกปี: เดินทางไปพักผ่อนตามจังหวัดต่างๆ ภาคตะวันออก, ภาคตะวันตก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อปลูกฝังความรักสามัคคีของรุ่น และลูกๆ หลานๆ เดินทางและพักผ่อนวันเสาร์ กลับวันอาทิตย์ ที่ได้เดินทางไปพักผ่อนมาแล้ว คือ เขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก, เขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี, เขื่อนเขาแหลม จังหวัดกาญจนบุรี, เขื่อนสิรินธร จังหวัดชัยภูมิ, เขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น, ศูนย์ศึกษาพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน จังหวัดจันทบุรี ทั้งนี้ ได้รับความกรุณาจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กับกรมประมง เรื่องที่พักในราคากันเอง และหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในเรื่องยานพาหนะ

พันตำรวจเอก ปิยะ ให้ความร่วมมือที่ดีมาก คือร่วมกิจกรรมดังกล่าวสม่ำเสมอ โดยร่วมเดินทางโดยรถบัสปรับอากาศของคณะ บางครั้งก็นำรถยนต์ส่วนตัวไปเอง รวมทั้ง คุณอุไรวรรณ ฯ ภรรยาคู่ชีวิต, พลเอก พร ธนะภูมิ กับ คุณเรณี ภรรยาคู่ชีวิต และลูกๆ ได้กรุณาให้ความร่วมมือเป็นพิเศษ โดยที่ท่านรู้จักผู้คนมากมายหลายสาขาอาชีพ เช่น คณะแพทย์ เป็นต้น ได้นำท่านผู้มีเกียรติดังกล่าวมาร่วม คณะนักเรียนนายร้อยทหารบก รุ่นที่ ๔๐ ของเราอย่างกันเอง คุณหญิง ทองอยู่ โลหะชาละ คู่ชีวิตของ พลตำรวจเอก ชุมพล โลหะชาละ ก็ให้ความร่วมมืออย่างดี ทั้ง ๒ กิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

ผลที่ได้จากกิจกรรมดังกล่าว มีมากมายเหลือหลาย ระหว่างเดินทางได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รวมทั้งความรู้ทางประวัติศาสตร์ของภาคนั้นๆ เพราะมี อาจารย์ ลักษณะ อาจารย์ประวัติศาสตร์ น้องสาวของแพทย์หญิง วไล ภูมิวิจิตร คู่ชีวิต นาวาเอก จิตร ภูมิวิจิตร เป็นผู้บรรยาย

ที่พักแรม รื่นเริง ร้องเพลง รำวง เดินรำ และรับฟังบรรยายสรุป
กิจการของเขื่อนพลังน้ำในโครงการพระราชดำริ

พันตำรวจเอก ปิยะ ๗ กับ คุณอุไรวรรณ ๗ คู่ชีวิต ก็ร่วมด้วยอย่างน่าชื่นชม
ข้าพเจ้าในฐานะประธานรุ่น ต้องขอขอบคุณ พันตำรวจเอก ปิยะ ๗ กับ
คุณอุไรวรรณ ๗ คู่ชีวิต ที่มีส่วนสำคัญ ทำให้กิจกรรมทั้งสองดังกล่าว
เป็นรูปธรรมที่มีศักดิ์มีศรี สนุกสนานและเป็นกันเอง หวังว่าเพื่อนร่วมรุ่น
ทั้งฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ รวมทั้งศรีภรรยา และลูก ๆ หลาน ๆ คงจะมาร่วม
กิจกรรมนี้ ให้คงอยู่และคับคั่งมากขึ้น

ปี ๒๕๕๐ ได้กำหนดกิจกรรมเดินทางไปพักแรมต่างจังหวัด คือ ปลายฝน
ต้นหนาว ประมาณสัปดาห์ที่ ๔ ของเดือนพฤศจิกายน ณ อ่าวคุ้งกระเบน
อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โครงการพระราชดำริ ซึ่งมีหน่วยราชการระดับ
กรม ร่วมกันพัฒนาเรื่องปลูกป่าชายเลน, การส่งเสริมการเลี้ยงกุ้ง, หอยทะเล
และการเลี้ยงสัตว์ให้น้ำนม เป็นต้น คือ กรมประมง, กรมป่าไม้ และกรมปศุสัตว์
แต่พวกเราเสียดายที่ขาดเพื่อนรัก พันตำรวจเอก ปิยะ ๗

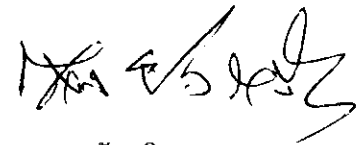
ข้าพเจ้ามีโอกาสร่วมงานใกล้ชิดกับ พันตำรวจเอก ปิยะ ๗ อยู่ระยะหนึ่ง
ซึ่งขณะนั้น ดำรงตำแหน่ง รองผู้กำกับการตำรวจภูธร เขต ๔ จังหวัดอุดรธานี
ซึ่งข้าพเจ้ายศพลตรี ตำแหน่งผู้ช่วยเสนาธิการกองอำนวยการกลาง
รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ได้เดินทางไปตรวจเยี่ยมหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่
ตั้งที่อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

พันตำรวจเอก ปิยะ ๗ จากโลกตามกฎแห่งกรรม แต่กรรมดี หรือ
ความดี ที่ได้สร้างสมไว้ ยังฝังแน่นอยู่ในจิตใจเพื่อนร่วมรุ่น และลูก ๆ หลาน ๆ

๔๕
๐๖๖๖๖

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และอำนาจแห่งกุศลผลบุญ คุณงาม
ความดีที่ พันตำรวจเอก ปิยะ รัตนะพร ได้สร้างสมมา ระหว่างที่มีชีวิตอยู่
กับความเคารพรักของเพื่อนร่วมรุ่นฝ่ายทหาร และ ฝ่ายตำรวจ โปรดคลงบันดาล
ให้วิญญาณอันบริสุทธิ์ของท่านประสบความสำเร็จในสัมปรายภพเทอญ

พลเอก

(เชวง ยิ่งเจริญ)

ประธานรุ่น

คณะนักเรียนนายร้อยทหารบก รุ่นที่ ๔๐

คำไว้อาลัยแด่ พันตำรวจเอก ปิย รัตนะพร

พันตำรวจเอก ปิย รัตนะพร หรือ “ลุงปิย” ซึ่งเป็นชื่อที่พวกเรารู้จักมักคุ้น และเรียกขานเป็นประจำ ได้จากพวกเราไปด้วยวัย ๙๐ ปี คงเหลือแต่คุณงามความดี และความอาลัยรักให้พวกเราได้ระลึกถึงอยู่เสมอ

ลุงปิย อายุยืนยาวถึง ๙๐ ปี เนื่องด้วยเพราะเป็นคนอารมณ์ดี มีจิตใจงดงาม และมีร่างกายแข็งแรงสง่างามตามแบบฉบับของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์อย่างแท้จริง ยิ่งกว่านั้น ลุงปิย ยังเป็นหัวหน้าครอบครัวที่มีความรับผิดชอบ และให้การดูแลครอบครัวเป็นอย่างดี ทำให้ครอบครัวของท่านอยู่กันด้วยความสงบร่มเย็นเป็นสุขอย่างน่าชื่นใจ และน่ายกย่องให้เป็นครอบครัวตัวอย่างที่สมบูรณ์แบบครอบครัวหนึ่ง

ลุงปิย และป้าอุไรวรรณ มีความสนิทสนมกับคุณแม่จินดา บัณฑิตวิทยามาเป็นเวลานานมาก ดังนั้น เมื่อตุ้ม แต่งงานกับ ร.ต.อ. พงษ์ บุนนยะจินดา (ยศในขณะนั้น) คุณแม่จินดา จึงได้เรียนเชิญ ลุงปิย และ ป้าไร เป็นผู้ปู่ที่นอนให้กับคู่บ่าวสาว ทำให้ครอบครัวของเราเจริญก้าวหน้างานได้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ นับเป็นพระคุณที่จะต้องจดจำตลอดไป

ขออำนาจแห่งบุญญาบารมี และคุณความดีที่ลุงปิย ได้สร้างสมไว้ ตลอดจนผลบุญกุศลที่ญาติมิตรอุทิศให้ จงเป็นปัจจัยส่งดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของลุงปิย ให้ประสบแต่ความสุข สงบร่มเย็น และไปสู่สุคติในสัมปรายภพช่วงวันจันทร์

(พลตำรวจเอก พงษ์ - คุณหญิง กอแก้ว บุนนยะจินดา)

ด้วยอาลัยรักและเคารพ

กระผมได้รู้จักคุ้นเคยกับท่านปีย รัตนะพร ตั้งแต่เมื่อกระผมรับราชการเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนนทบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งในเวลานั้นท่านปีย รับราชการอยู่ที่กองปราบปราม แต่มีบ้านอาศัยอยู่ในซอยพิชยนันท์นนทบุรี ครอบครัวของเราทั้งสองสนิทสนมกันประดุจญาติอันสนิท

ท่านปีย เป็นผู้มีสุขภาพแข็งแรง อธิษาศัยดี มีเมตตากรุณา น่ารัก และเป็นผู้มีคุณธรรมเช่นเดียวกับนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ส่วนมาก แม้ว่าได้เกษียณอายุราชการไปแล้ว ท่านปียกับครอบครัว และกระผมกับครอบครัว ต่างก็ยังคงเป็นสมาชิกชมรมมิตรสังสรรค์ในหมู่ข้าราชการศาล ผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการ ตำรวจ นายกเทศมนตรี ข้าราชการครู และอื่นๆ ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์มากในการปฏิบัติงานของสมาชิกผู้เข้าร่วมสังสรรค์ทุกครอบครัว กรณีอย่างนี้ทำให้เราเป็นเสมือนญาติสนิทกันตลอดมา แม้แต่ละฝ่ายจะได้เกษียณอายุราชการไปแล้วเป็นเวลาสิบปีขึ้นไป

ในโอกาสนี้ กระผมและครอบครัวในนามของสมาชิกชมรมมิตรสังสรรค์ทุกคน ขอแสดงความเสียใจและแสดงความไว้อาลัยอย่างสุดซึ้งต่อการถึงแก่กรรมของท่านปีย และด้วยคุณงามความดีที่ท่านปียได้กระทำไว้เพื่อชาติ เพื่อแผ่นดิน และเพื่อสังคมในชาตินี้ จงเป็นพลวปัจจัย น้อมนำให้ดวงวิญญาณของท่านปียจงไปสู่สุคติ ณ สัมปรายภพด้วยเทอญ

(นายพัลลภ พิชิตฐ์สังฆการ)

อดีตอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

คำไว้อาลัย

ผมรับราชการตำรวจตั้งแต่ ๒ ตุลาคม ๒๕๐๑ ตำแหน่งรองสารวัตร สืบสวนสอบสวน โรงพักพระราชวัง จนถึงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๐๒ ได้โยกย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้บังคับหมวด สถานีตำรวจ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่นั้นมาผมปฏิบัติหน้าที่เป็นตำรวจภูธรมาโดยตลอด พ.ศ. ๒๕๑๒ ขณะที่ผมเป็นผู้บังคับกอง สถานีตำรวจภูธรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ระหว่างอยู่นองแค ท่าน ปิย รัตนะพร มารับตำแหน่งผู้กำกับการตำรวจภูธร จังหวัดสระบุรี พบท่านครั้งแรกผมรู้สึกกลัว เพราะท่านไม่ค่อยยิ้ม วันหนึ่งเวลาประมาณห้าโมงเย็น ท่านปิยมาตรวจพบผมกำลังทำสำนวนการสอบสวนอยู่ที่โรงพัก ผมรู้สึกว่า นี่คือลักษณะของผู้บังคับบัญชาที่มาจากนครบาลซึ่งมักออกตรวจตามโรงพักเสมอ หลังจากนั้น ผมกับท่านปิยรวมถึงครอบครัว มีความคุ้นเคยกันมากขึ้น ขณะผมอยู่ อำเภอหนองแค ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง ทารือกับท่านปิย ท่านองจะย้ายผม ท่านได้บอกกับข้าราชการผู้ใหญ่ท่านนั้นว่าถ้าจะย้ายผม กองหนองแคก็ขอให้ย้ายท่านด้วย เพราะผม กองหนองแคไม่ได้ทำผิดอะไร นี่คือลักษณะของหัวหน้าหน่วยที่มีความจริงใจและกล้ารับผิดชอบ

ในช่วงที่ผมมีโอกาสร่วมงานกับท่าน ผมได้รับความรู้การทำงานรวมทั้ง การสอบสวน ตลอดจนด้านสังคมต่าง ๆ เพราะท่านอยู่จังหวัดใดก็ตามจะทำความคุ้นเคยกับข้าราชการทุกหน่วยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาล อัยการ และทหาร ท่านทำงานอย่างละเอียดรอบคอบ มีหลักการ มีความรู้กว้างไกล สามารถชี้แจงต่อในที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการจนเป็นที่เข้าใจและพอใจ ในชีวิตราชการผมได้ย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดต่าง ๆ ท่านปิยได้ติดตามการทำงานของผมอย่างสม่ำเสมอ ถึงแม้จะอยู่คนละพื้นที่กับท่านก็ตาม

วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๒๑ ผมไปรับตำแหน่งผู้กำกับกับการตำรวจภูธร
จังหวัดเพชรบุรี ท่านรอง ฯ ปิย และคุณพี่อุไรวรรณ ภรรยาท่านได้กรุณา
ไปส่งผมถึงเพชรบุรี พร้อมกับพาไปคารวะท่านศุภโยค พานิชวิทย์ ผู้ว่าราชการ
จังหวัดเพชรบุรีด้วย แสดงถึงความรักและห่วงใยลูกน้อง

ผมมีโอกาสซื้อที่ดิน สร้างบ้าน และย้ายครอบครัวมาอยู่ที่จังหวัดนนทบุรี
อยู่ไม่ห่างจากบ้านของท่าน จึงมีโอกาสไปมาหาสู่กับท่านและครอบครัวอยู่เสมอ
ท่านมักเล่าเรื่องต่างๆ ที่เป็นความรู้ เปรียบเสมือนตำราชีวิตของท่าน ถึงแม้
ในช่วงหลังท่านและครอบครัวได้ย้ายไปอยู่แถวดอนเมือง ผมและภรรยาก็ยัง
ไปมาหาสู่กับท่านเหมือนเช่นเคย

คืนวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ บุตรของท่านโทรฯบอกผมว่า ท่านมีอาการ
ไม่ค่อยดี รักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลบีแคร์ ผมและภรรยาตั้งใจจะไปเยี่ยมท่าน
ในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น แต่ท่านก็สิ้นลมอย่างสงบไปเสียก่อน ผมตกใจและอาลัย
ทั้งที่เมื่อตอนปีใหม่ ๒๕๕๐ และสงกรานต์ ผมและภรรยาได้ไปเยี่ยมท่าน
ท่านยังพูดคุยด้วย และไม่มีอาการผิดปกติแต่อย่างใด

ผมและครอบครัว ขอตั้งจิตอธิษฐานให้อานิสงส์และกุศลผลบุญ ตลอดจน
คุณงามความดีทั้งหลายที่ท่านรอง ฯ ปิย รัตนะพร กระทำมาโดยตลอดอายุขัย
อีกทั้งบุญกุศลที่ครอบครัวและญาติมิตรได้ร่วมกันบำเพ็ญอุทิศให้ จงเป็นปัจจัย
ส่งเสริมให้ดวงวิญญาณของท่านรอง ฯ ปิย รัตนะพร ไปสู่สุคติ ณ สัมปรายภพ

ด้วยความเคารพรัก

พลตำรวจตรี ณรงค์ วิทยาธิ์

(ณรงค์ วิทยาธิ์)

อาลัยคู่ชีวิต

ตลอดเวลาที่เราได้ร่วมชีวิตกันมา ตั้งแต่วันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๓ จนถึงวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นเวลากว่า ๖๖ ปี คุณพี่ดีกับน้องและเป็นที่พักของน้องตลอดมา คุณพี่รักและทำทุกสิ่งทุกอย่างได้อย่างดีที่สุดในเท่าที่ผู้ชายคนหนึ่งจะสามารถทำได้กับครอบครัวได้ การจากไปของคุณพี่ทำให้น้องรู้สึกว้าหวาดสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตไป เพราะความรักความผูกพันที่มีต่อกันนั้นช่างมากมายเหลือเกิน

น้องขอให้ดวงวิญญาณของคุณพี่จงไปสู่สุคติในสัมปรายภพ และจะระลึกถึงคุณพี่ไปตลอดชีวิต

รักและคิดถึงที่สุด

อุไรวรรณ รัตนะพร

รำลึกถึงคุณพ่อ

๐๒:๒๐ น. ของวันเสาร์ที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เสียงโทรศัพท์ดังขึ้นที่บ้านรัตนะพร แล้วสิ่งที่ไม่อยากได้ยินที่สุด และไม่คาดคิดว่าจะได้ยินก็เกิดขึ้น “คุณพ่อเสียแล้ว” ทุกคนที่ทราบข่าวอยู่ในภาวะที่ตกตะลึง และเสียใจที่คุณพ่ออันเป็นที่รักยิ่งของพวกเรา ได้จากพวกเราไปแล้วอย่างไม่คิดฝัน เพราะเมื่อเช้าของวันพฤหัสบดีที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ คุณพ่อยังนัดกับคุณแม่และลูก ๆ จะไปทานข้าวกันที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในวันศุกร์ที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เวลาเที่ยง เนื่องจากโดยปกติ ทุกวันศุกร์ คุณพ่อจะชวนคุณแม่ไปทานอาหารกลางวันนอกบ้านทุกสัปดาห์ แต่พอถึงเย็นวันพฤหัสบดีที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ คุณพ่อเกิดอาการแน่นหน้าอกขณะกำลังพูดคุยกันอยู่ดี ๆ พวกเราพาคุณพ่อไปที่โรงพยาบาล โดยคุณพ่อหมดสติไปตั้งแต่อยู่บนรถ และไม่รู้สีกตัวอีกเลย จนกระทั่งสิ้นลมไปอย่างสงบ เมื่อเวลาประมาณ ๐๒:๑๕ น. ของวันเสาร์ที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ คุณหมอบอกว่า คุณพ่อมีบุญมาก ไม่เจ็บไม่ทรมานเลย

คุณพ่อจบการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมวัดสุทธิวราราม สีชมพู ขาวเขียว อันเป็นสีประจำโรงเรียน จึงเป็นสีโปรดของคุณพ่อ หลังจากนั้น คุณพ่อได้เข้าศึกษาต่อ ณ โรงเรียนนายร้อยทหารบก พวกเราเคยถามคุณพ่อว่า โรงเรียนนายร้อยทหารบก กับ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีประวัติความเป็นมาอย่างไร คุณพ่อได้เล่าให้ฟังว่า คุณพ่อสอบเข้าเรียนเป็นนักเรียนนายร้อยทหารบก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑ เป็นรุ่นที่ ๔๐ เลขประจำตัว ๔๕๐๒ และได้ให้รายละเอียดเพิ่มเติมว่า สมัยเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้มีการปฏิรูปกิจการทหารใหม่ โดยจัดตั้งโรงเรียนนายร้อยทหารบก และ

โรงเรียนเทคนิคทหารบก รวมทั้งให้มีการสอนวิชาตำรวจในโรงเรียนนายร้อยทหารบก เฉพาะพวกที่จะสมัครไปเป็นนายร้อยตำรวจด้วย ต่อมาเมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ สงบลง จึงได้ยุบโรงเรียนเทคนิคทหารบก และให้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนนายร้อยทหารบก เป็น โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๙๔

คุณพ่อทำงานด้านการสืบสวนปราบปรามมาตลอดทั้งชีวิต ตั้งแต่เริ่มรับราชการตำรวจครั้งแรกที่สถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน และเกษียณอายุราชการที่ตำแหน่งรองผู้บังคับการกองปราบปราม อีกทั้งยังได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการประพฤตินิยมขบในวงราชการ (ป.ป.ป.) รวม ๔ สมัย เป็นเวลา ๘ ปีเต็ม จนได้รับโล่เกียรติยศจากสำนักงาน ป.ป.ป. ทุกคนในครอบครัวจึงภูมิใจในความซื่อสัตย์สุจริตของคุณพ่อเป็นอย่างยิ่ง

จากการที่คุณพ่อมีประสบการณ์มากมายดังกล่าว ทำให้มีเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยมาแล้วและแนะนำลูกๆ ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง เช่น ในเรื่องของรถยนต์ที่ทุกคนต้องใช้ในชีวิตประจำวัน เวลาจอดรถ คุณพ่อจะสอนลูกให้ถอยหลังเข้า เพราะในชีวิตตำรวจ อาจจะต้องออกรถด้วยความเร่งด่วนในการติดตามคนร้าย ประโยชน์ที่ได้รับตามมาก็คือ เวลาออกรถจะออกได้ง่ายในเรื่องของน้ำมันเชื้อเพลิง คุณพ่อยืนยันกับลูกๆ ว่า ก่อนเข้าบ้านให้เติมน้ำมันให้เต็มหรือหากอยู่ในระหว่างขับรถ ถ้าน้ำมันพร่องต่ำกว่าครึ่งถัง ก็ให้เติมให้เต็ม เพราะหากมีเรื่องฉุกเฉินหรือการจราจรติดขัดมาก เราก็กังมีน้ำมันใช้ อีกเรื่องหนึ่งคุณพ่อจะสอนลูกให้มีกุญแจสำรองของรถยนต์ติดไว้กับตัวอีกชุดหนึ่ง และให้ล้อครดเสมอหากจำเป็นต้องจอดรถโดยติดเครื่องไว้แล้วลงไปทำธุระ เพราะถ้าไม่ล้อครด อาจมีผู้ไม่ประสงค์ดี ขับรถของเราไปได้โดยง่าย และหากมีคนในครอบครัวของเรานั่งอยู่ในรถ ก็จะต้องแย่งไปกันใหญ่ ข้อดีอีกประการหนึ่ง

หากบุญแจขุดจริงสูญหาย ก็ยังมีสำรองใช้ได้ ไม่ต้องเสียเวลากลับบ้านหรือตามช่างบุญแจ ลูก ๆ ทั้ง ๘ คนของคุณพ่อ ซึ่งส่วนมากก็อยู่ในสายงานปราบปราม หรือ ในวงการราชการ ไม่ว่าจะเป็น นายทหาร, นายตำรวจ, เจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติด, ข้าราชการรัฐสภา และ ศุลกากร ก็ได้ใช้ตำราชีวิตของคุณพ่อเป็นบทเรียนในการปฏิบัติราชการ รวมทั้งดูแลคนในครอบครัวเสมอมา

คุณพ่อเป็นคนที่ศึกษาในเรื่องโหราศาสตร์อย่างลึกซึ้งที่สุดคนหนึ่ง ครูของคุณพ่อในเรื่องนี้ คือ คุณลุงประจวบ หรือ พันเอกประจวบ วัชรปาลม คุณพ่อคุณดวงให้แก่ญาติสนิทมิตรสหาย เป็นที่ยอมรับในความแม่นยำตลอดมา แม้กระทั่งในวาระสุดท้ายแห่งชีวิต คุณพ่อได้พูดกับลูกเมื่อปลายเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๐ ว่าพ่อคงมีชีวิตอยู่ได้อีกไม่เกิน ๓ เดือน ขอให้ลูก ๆ ทุกคนดูแลแม่ให้ดีที่สุด ขณะนั้น ลูกภวานาขอให้คุณพ่อคุณดวงผัดสักครั้ง แต่คุณพ่อก็ถูก “ทั้งทีในเวลานั้น คุณพ่อก็มีความสุขที่สมบูรณ์แข็งแรงที่สุด”

ขณะเขียนบทความนี้ ได้ฟังเสียงเพลงน้ำตาแสงได้ และ เพลงมาร์ชตำรวจ จากซีดีเพลงที่คุณพ่อชื่นชอบที่สุดทำให้คิดถึงคุณพ่อเหลือเกิน คนในครอบครัวของเราคนหนึ่งได้พูดปลอบใจว่า “คุณพ่อไม่ได้ไปไหน คุณพ่ออยู่ในใจของพวกเราทุกคน” ทำให้พวกเราเริ่มกำลังใจที่จะต่อสู้ชีวิตกันต่อไป แม้ว่าจะต้องสูญเสียเสาหลักของครอบครัวไปแล้ว

ขอตั้งจิตอธิษฐานให้กุศลผลบุญ และ คุณงามความดีที่คุณพ่อได้สร้างไว้ตลอดระยะเวลา ๙๐ ปี รวมทั้งบุญกุศลที่ครอบครัวของเรา ญาติสนิทมิตรสหาย ได้บำเพ็ญอุทิศให้ จงเป็นพลังน้อมนำดวงวิญญาณคุณพ่อไปสู่สุคติในสัมปรายภพ หากชาติหน้ามีจริง ลูกขอเกิดเป็นลูกของคุณพ่อทุกชาติไป

รักและภูมิใจในตัวคุณพ่อมาก

ลูก ๆ ของคุณพ่อ

คุณปู่ กับ ความทรงจำ

ตั้งแต่จำความได้ “คุณปู่” ก็เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเรามาตลอด การที่ต้องรับรู้ว่าจะไม่ได้พบหน้าหรือพูดคุยกับคุณปู่อีกนั้น เป็นความรู้สึกที่อ้างว้างเปล่าอย่างที่ไม่เคยรู้สึกมาก่อน

คุณปู่เป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง เพราะที่สามารถดูแลรักษาสุขภาพตนเองได้อย่างดีเยี่ยม คุณปู่รับประทานวิตามินที่เป็นประโยชน์หลายต่อหลายชนิด ตรงตามเวลาทุกวันอย่างเคร่งครัด และถึงแม้ว่าท่านจะเป็นโรคเบาหวาน แต่ก็ควบคุมอาหารและระดับน้ำตาลได้อย่างสม่ำเสมอ สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความมีระเบียบวินัยในตนเองที่น่ายกย่อง

คุณปู่สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ที่เราได้เห็นกันเป็นประจำก็คือ เรื่องของการอ่านหนังสือ คุณปู่อ่านหนังสือในหลากหลายแขนง โดยเฉพาะทางด้านกฎหมาย คุณปู่มีหนังสือคำพิพากษาฎีกาและหนังสือราชกิจจานุเบกษา ทุกฉบับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๐ จนถึง พ.ศ. ๒๕๕๐ นอกจากนี้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง โหราศาสตร์ สุขภาพ บทธอยกรอง การบ้านการเมือง สังคม ประวัติศาสตร์ เรื่องราวจากสารานุกรม และอื่นๆ คุณปู่ก็ศึกษาอย่างถ่องแท้ เวลาที่คุณปู่อ่านหนังสือ คุณปู่จะอ่านอย่างตั้งใจและอ่านได้รวดเร็ว จำได้ว่าหนังสือบางเล่ม มีความหนาเป็นร้อยๆ หน้า คุณปู่สามารถอ่านจบทั้งหมดได้ภายในวันเดียวนับว่าคุณปู่เป็นอัจฉริยะด้านหนังสือท่านหนึ่งเลยก็ว่าได้

คุณปู่เล่าเรื่องราวต่างๆ ให้เราฟังอยู่เสมอ โดยที่คุณปู่สามารถจดจำรายละเอียดต่างๆ ได้อย่างแม่นยำ ตั้งแต่เรื่องในสมัยที่คุณปู่ยังเป็นนักเรียน นายร้อย ๆ รวมถึงชีวิตการทำงานของท่าน เรื่องราวที่คุณปู่ได้ถ่ายทอดให้เรา ฟังนั้น เป็นเหมือนกับคำสอนที่สอนให้เราเป็นคนมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีเหตุผล

รู้จักผิดชอบชั่วดี รู้จักคิด มีเหตุผล กล้าตัดสินใจ กล้ายืนหยัดและต่อสู้ เพื่อความถูกต้องโดยไม่เกรงกลัวอิทธิพลใดๆ ดังที่คุณปู่แสดงให้เห็นอยู่เสมอ ตลอดชีวิตของท่าน

คุณปู่สอนให้เราตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ กล้าทำกล้ารับ ถ้าหาก หลานทำผิด คุณปู่ก็จะสอนด้วยการแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่เราทำนั้นผิด โดยให้เรา ไตร่ตรองด้วยตัวเองว่าผิดอย่างไร และให้อภัยเราเสมอ นอกจากนี้ คุณปู่ ยังสอนให้เรามีความมานะพยายาม ทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความตั้งใจ และ ทำด้วยความประณีตเรียบร้อย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด ถ้าหากเราตั้งใจและไม่ย่อท้อ สิ่งนั้นย่อมทำให้สำเร็จได้อย่างแน่นอน

คุณปู่สอนให้เรารู้จักประหยัด อดออม ใช้เงินเท่าที่จำเป็น แต่สำหรับ สิ่งที่ต้องใช้ก็ไม่ต้องไปเสียดาย และในขณะเดียวกันก็สอนให้เรารู้จัก ทำบุญทำทาน ทำความดี มีเมตตา ช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังที่เราสามารถทำได้

ที่สำคัญที่สุด คุณปู่แสดงให้เห็นถึงความรักอันยิ่งใหญ่ และความห่วงใยกันในครอบครัว คุณปู่รักและห่วงใยคุณย่ามากเหลือเกิน และ คุณปู่ก็รักลูกหลานทุกคน ในยามปกติ คุณปู่มีความสุขเสมอกับการที่ได้ทานข้าว และพูดคุยกับคุณย่าและลูกๆ หลานๆ ส่วนในยามที่คนในครอบครัวไม่สบาย คุณปู่ก็จะเป็นห่วงเป็นใยและคอยดูแล คุณปู่เปรียบเสมือนเป็นเสาหลักของ ครอบครัวที่ขาดไปไม่ได้

คุณปู่พูดอยู่เสมอว่า ไม่มีสิ่งใดที่แน่นอน รวมถึงความตายด้วยเช่นกัน ดังนั้นจึงไม่ควรประมาทในการใช้ชีวิตและเตรียมพร้อมอยู่เสมอ ทำทุกสิ่งทุกอย่าง ให้เรียบร้อยและทำให้ดีที่สุด จะได้ไม่ต้องเสียใจภายหลัง ซึ่งคุณปู่ก็ทำให้เราเห็น เป็นตัวอย่างได้อย่างดีที่สุด คุณปู่จัดการทุกอย่างไว้เรียบร้อย และจากไปอย่าง ไม่มีห่วงกังวลใดๆ เลย ถือเป็นการใช้ชีวิตอย่างองอาจและมีคุณค่าอย่างแท้จริง

จนถึงวันนี้ ทุกครั้งที่มองไปยังสนามหญ้าที่บ้าน ก็จะนึกถึงภาพตอนเช้าๆ ที่คุณปู่เคยเดินออกกำลังกายและเดินรดน้ำต้นไม้ทั่วทั้งสนาม เวลาที่อยู่ในบ้านแล้วได้ยินเสียงพัดลมดังแว่วมาจากห้องทำงานใต้ดินของคุณปู่ ก็มักจะรู้สึกเหมือนกับว่าคุณปู่นั่งอ่านหนังสืออยู่ที่โต๊ะเหมือนเช่นเคย วันไหนที่มีการถ่ายทอดกีฬาอย่างเช่น มวย หรือ ฟุตบอล ก็คิดอยู่เสมอว่าคุณปู่มักจะนั่งดูอยู่เป็นประจำ รวมถึงรอยยิ้มของคุณปู่และเสียงหัวเราะ ทุกสิ่งล้วนเป็นความทรงจำล้ำค่าที่จะไม่เลือนหายไปไหน หากแต่ทุกคนในครอบครัวจะจดจำไว้ในหัวใจ ตราบนานเท่านาน

กราบขอบพระคุณคุณปู่ สำหรับความรัก ความห่วงใย ความสุข คำสอน และทุกสิ่งทุกอย่าง การเดินทางไกลของคุณปู่ครั้งนี้ ทุกๆ คนในครอบครัว รวมถึงทุกคนที่เคารพรักคุณปู่ เชื่อมันว่าจุดหมายปลายทางที่คุณปู่กำลังดำเนินไปนั้น ย่อมเป็นที่ที่ดีอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตาม พวกเราขอตั้งจิตอธิษฐาน ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก โปรดคลบันดาลให้ พันตำรวจเอก ปิย รัตนะพร คุณปู่ผู้เป็นที่รักยิ่งของเรา ได้พบแต่ความสุขตลอดไป

รัก เคารพ และคิดถึงคุณปู่เสมอ
หลาน ๆ ของคุณปู่

ที่ นว ๐๕๐๘/๕๕๒๕๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขออนุญาตนำเรื่องเครื่องราชอิสริยาภรณ์พร้อมรูปภาพพิมพ์ลงหนังสือ

เรียน นายณัฐวุฒิ รัตนะพร

อ้างถึง หนังสือ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดของเนื้อหาและภาพประกอบที่อนุญาตให้ลงพิมพ์ได้

ตามที่ได้ขออนุญาตคัดลอกภาพและเนื้อหา เรื่อง เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลช้างเผือกและตระกูลมงกุฎไทย จากหนังสือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๖ ลงพิมพ์ในหนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพของ พันตำรวจเอก ปิยะ รัตนะพร อดีตรองผู้บังคับการกองปราบปราม จำนวนไม่เกิน ๑,๐๐๐ เล่ม ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว อนุญาตให้นำเนื้อหาและภาพจากหนังสือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๖ ไปลงพิมพ์ในหนังสืองานพระราชทานเพลิงศพได้ตามที่ขอ ทั้งนี้ ในการจัดพิมพ์ดังกล่าว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้จัดพิมพ์เผยแพร่ได้เพียงครั้งเดียวตามรายละเอียดที่ส่งมาด้วยนี้ และห้ามพิมพ์เพื่อการจำหน่าย โดยขอให้ระบุข้อความอ้างอิงในส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือด้วยว่า “ได้รับอนุญาตให้คัดลอกจากต้นฉบับของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี” และเมื่อจัดพิมพ์แล้วเสร็จขอให้จัดส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อไว้ตรวจสอบ อ้างอิง และใช้ประโยชน์ในราชการจำนวน ๕ เล่ม ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

สมชาย พงษ์กิติ์)

(นายสมชาย พงษ์กิติ์)

ผู้อำนวยการสำนักกษัตริย์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

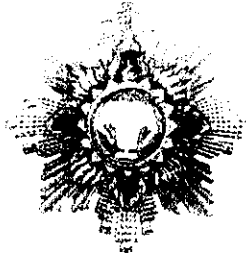
สำนักกษัตริย์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์

โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๕๐๐๐ ตัก ๔๑๕

โทรสาร ๐ ๒๒๕๒ ๘๒๒๕

www.cabinet.thaigov.go.th

Tel: 13300-13300

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก The Most Exalted Order of the White Elephant

เป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จความชอบในราชการแผ่นดิน เดิมเรียกว่า “เครื่องราชอิสริยยศความชอบอย่างสูงสุดช้างเผือกสยาม”

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกเรียกชื่อย่อว่า “เครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือก” มี ๘ ชั้น แยกเป็นตรา ๖ ชั้น เหรียญ ๒ ชั้น ดังนี้

ชั้นสูงสุด	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก	ม.ป.ช.
ชั้นที่ ๑	ประดมาภรณ์ช้างเผือก	ป.ช.
ชั้นที่ ๒	ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก	ท.ช.
ชั้นที่ ๓	ตริตาภรณ์ช้างเผือก	ต.ช.
ชั้นที่ ๔	จตุรตาภรณ์ช้างเผือก	จ.ช.
ชั้นที่ ๕	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก	บ.ช.
ชั้นที่ ๖	เหรียญทองช้างเผือก	ร.ท.ช.
ชั้นที่ ๗	เหรียญเงินช้างเผือก	ร.ง.ช.

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกนี้ พระราชทานให้ทั้งบุรุษและสตรี โดยไม่จำกัดจำนวน

- ผู้ออกแบบ
๑. เสวกเอก หม่อมเจ้าประวิช ชุมสาย ในกรมขุนราชสีหวิกรม (ช่วง พ.ศ. ๒๔๑๒ - พ.ศ. ๒๔๓๖)
 ๒. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (ช่วงหลัง พ.ศ. ๒๔๕๒)

ลักษณะเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและการประดับ

มหาปรมาภรณ์ช้างเผือกสำหรับบุรุษ

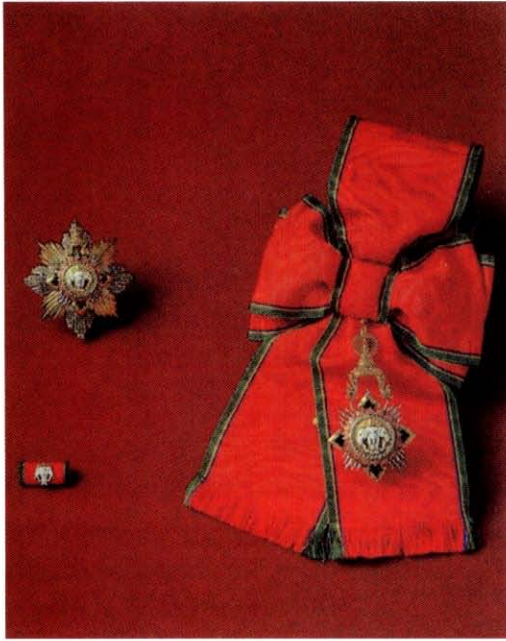

การประดับดาราและสายสะพายมหาปรมาภรณ์
 ช้างเผือก ร่วมกับดาราทหารจรมงกุฏ
 และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ต่างๆ
 ในเครื่องแบบเต็มยศข้าราชการพลเรือน

มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก ประกอบด้วย ดวงตรา ดารา และสายสะพาย

ดวงตรา ด้านหน้าเป็นรูปช้างไอรพต ลงยาสีขาวอยู่บนพื้นทองในดอกบัวบาน
 กลับลงยาสีชมพูสลักแดง เกสรเงิน รอบนอกมีกระจังทองลงยาสีเขียวสี่ทิศ มีรัศมี
 เปลวเงินตามระหว่าง ด้านหลังเป็นอักษรพระปรมาภิไธยในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า
 เจ้าอยู่หัว “ม.ป.ร.” ลงยาสีแดง เบื้องบนมีอุณาโลมเงิน และพระมหามงกุฎทองมีรัศมี

ดวงตรานี้ห้อยกับสายสะพายแพรแถบ กว้าง ๑๐ เซนติเมตร สีแดงริมเขียว
 มีริ้วเหลืองริ้วน้ำเงินขนาดเล็กควบกันทั้งสองข้าง สะพายบ่าซ้ายเฉียงลงทางขวา

มหาปรมการณขางเผือกสำหรับสตรี

การประดับดาราและสายสะพายมหาปรมการณ
ขางเผือก ร่วมกับคารามหาวิรมงกุฏ และ
ทุติยจุลจอมเกล้า ผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับ
ที่หน้าบ่าซ้าย ในชุดไทยบรมพิมาน

การประดับดาราและสายสะพายมหาปรมการณ
ขางเผือก ร่วมกับคารามหาวิรมงกุฏ และ
เหรียญรัตนากรณ ในเครื่องแบบเต็มยศ
ข้าราชการพลเรือน

ดารา ลายกลาง ด้านหน้าเหมือนอย่างดวงตรา แต่ย่อมกว่า ซ่อนอยู่บนรัศมีเงิน
จำหลักเป็นเพชรสร้างสี่แฉก รัศมีทองสี่แฉก สำหรับประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

สำหรับพระราชทานสตรี ดวงตรา ดารา มีขนาดย่อมกว่า สายสะพายแพรแถบ
กว้าง ๗.๕ เซนติเมตร

ประดมากรณซ์้างเผือกสำหรับบุรุษ

การประดับดาราและสายสะพายประดมากรณซ์้างเผือก ร่วมกับดาราประดมากรณซ์้างเผือกไทย และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ต่างๆ ในเครื่องแบบ เดิมศษัราชการพลเรือน

ชั้นที่ ๑ ประดมากรณซ์้างเผือก ประกอบด้วย ดวงตรา ดารา และสายสะพาย

ดวงตรา ด้านหน้าเป็นรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่นอยู่บนพื้นทองในดอกบัวบาน กลีบลงยาสีแดงสลัขเขียว เกสรเงิน รอบนอกมีกระจ้งเงินแปดทิศ มีกระจ้งทองแทรกตามระหว่าง ด้านหลังเป็นอักษรพระปรมาภิไธย “ม.ป.ร.” ลงยาสีแดง เบื้องบนมีพระมหามงกุฎทองมีรัศมี

ดวงตรานี้ห้อยสายสะพายแพรแถบกว้าง ๑๐ เซนติเมตร สีแดงริมเขียว มีริ้วเหลืองริ้วน้ำเงิน ขนาดใหญ่ควบคั่นทั้งสองช้าง สะพายบ่าขวาเฉียงลงทางซ้าย

ประดมากรณซ์้างเผือกสำหรับสตรี

การประดับดาราและสายสะพายประดมากรณซ์้างเผือก ร่วมกับดาราประดมากรณซ์้างเผือกไทย และเหรียญบรมราชาภิเษก รัชกาลที่ ๙ ในเครื่องแบบเต็มยศข้าราชการพลเรือน

ดารา ด้านหน้าเหมือนอย่างดวงตรา แต่กระจังยาวกว่า ด้านหลังเป็นทองใช้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย สำหรับพระราชทานสตรี ดวงตราและดารา มีขนาดย่อมกว่า สายสะพาย กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร สะพายบ่าขวาเฉียงลงทางซ้าย

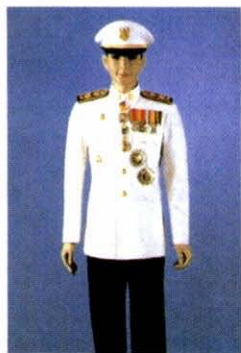
การประดับดาราและสายสะพายประดมากรณซ์้างเผือก ร่วมกับดาราประดมากรณซ์้างเผือกไทย ในชุดไทยบรมพิมาย

ทิวติยาภรณ์ช้างเผือกสำหรับบุรุษ

ทิวติยาภรณ์ช้างเผือกสำหรับสตรี

การประดับดาราและดวงตราทิวติยาภรณ์
ช้างเผือก ร่วมกับดาราและดวงตราทิวติยาภรณ์
มงกุฎไทย และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ต่างๆ
ในเครื่องแบบเต็มยศข้าราชการพลเรือน

การประดับดาราและดวงตราทิวติยาภรณ์
ช้างเผือก ร่วมกับดาราและดวงตราทิวติยาภรณ์
มงกุฎไทย ในเครื่องแบบเต็มยศข้าราชการ
พลเรือน

ชั้นที่ ๒ ทิวติยาภรณ์ช้างเผือก ประกอบด้วย

ดวงตรา เหมือนอย่างดวงตราประถมาภรณ์ช้างเผือก แต่ย่อมากกว่า และ
ที่พระมหามงกุฎไม่มีรัศมี ด้านหลังเป็นทองเกลี้ยง

ดวงตรานี้ห้อยกับแพรแถบกว้าง ๔ เซนติเมตร สำหรับสวมคอ

ดาราเหมือนอย่างดาราประถมาภรณ์ช้างเผือก สำหรับประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

สำหรับพระราชทานสตรี ดวงตราและดารายกย่อมากกว่าดวงตราใช้ห้อยกับ
แพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

ชั้นที่ ๓ ตริตาภรณ์ช้างเผือก

ดวงตรา เหมือนอย่างทวิติยาภรณ์ช้างเผือก ห้อยกับแพรแถบกว้าง ๔ เซนติเมตร สำหรับสวมคอ ไม่มีดารา

สำหรับพระราชทานสตรี ดวงตราเหมือนอย่างทวิติยาภรณ์ช้างเผือก แต่มีขนาดย่อมกว่า ห้อยกับแพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับที่เสื้อหน้าบ่าซ้าย ไม่มีดารา

จตุรตาภรณ์ช้างเผือกสำหรับสตรี

การประดับจตุรตาภรณ์ช้างเผือก ร่วมกับจตุรตาภรณ์มงกุฎไทย ในเครื่องแบบเต็มยศข้าราชการพลเรือน

ชั้นที่ ๔ จตุรตาภรณ์ช้างเผือก

ดวงตรา เหมือนอย่างตริตาภรณ์ช้างเผือก แต่มีขนาดย่อมกว่า ห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร มีดอกไม้จิบประดับบนแพรแถบประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

สำหรับพระราชทานสตรี มีลักษณะเช่นเดียวกัน แต่แพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับที่เสื้อหน้าบ่าซ้าย

ชั้นที่ ๕ เบญจมาภรณ์ช้างเผือก

ดวงตรา อย่างเดียวกับจักรัฎราภรณ์ช้างเผือก ไม่มีดอกไม้จิบบนแพรแถบ
สำหรับพระราชทานสตรี มีลักษณะเช่นเดียวกัน แต่แพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ
ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

การประดับเบญจมาภรณ์ช้างเผือก ร่วมกับ
เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย ในเครื่องแบบ
เต็มยศข้าราชการพลเรือน

ชั้นที่ ๖ เหรียญทองช้างเผือก

เป็นเหรียญเงินกะไหล่ทอง รูปกลม ด้านหน้า
เป็นรูปช้างเผือกอยู่ในดอกบัวบาน ด้านหลังเป็นอักษร
พระปรมาภิไธย ม.ป.ร. เบื้องบนมีพระมหามงกุฎ
เหรียญนี้ห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร
ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

สำหรับพระราชทานสตรี ตัวเหรียญมีลักษณะ
เช่นเดียวกับที่พระราชทานฝ่ายหน้า แพรแถบผูกเป็น
รูปแมลงปอ ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

◁ เหรียญทองช้างเผือก
▷ เหรียญเงินช้างเผือก

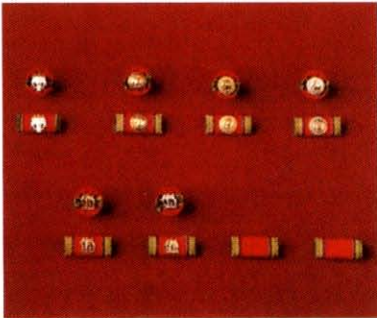
การประดับเหรียญทองช้างเผือก ร่วมกับเหรียญทองมงกุฎไทย
ในเครื่องแบบก้านัน

ชั้นที่ ๗ เหรียญเงินช้างเผือก

ลักษณะลวดลายเหมือนเหรียญทอง แต่เป็นเงิน
สำหรับพระราชทานสตรี แพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

ดุมเสื้อและแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก

ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเครื่องหมายสำหรับประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และที่ใช้เป็นดุมเสื้อ พ.ศ. ๒๔๙๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้มีเครื่องหมาย แพรแถบและเครื่องหมายดุม (แพรแถบย่อและดุมเสื้อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์) รวมทั้ง การประดับเครื่องหมายดังกล่าวของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ ช้างเผือก ตั้งแต่ชั้นสูงสุด จนถึงชั้นที่ ๕ มีลักษณะดังนี้

ดุมเสื้อและแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ
ช้างเผือก

ชั้นสูงสุด มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก
เป็นรูปช้างไอรพต ลงยาสีขา

ชั้นที่ ๑ ประถมาภรณ์ช้างเผือก
เป็นรูปช้างเผือกทรงเครื่อง ยืนแท่นอยู่ใน
ดอกบัวบานกลีบลงยาสีแดงสลักเขียว
เกสรเงิน

ชั้นที่ ๒ ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก
เป็นรูปช้างทรงเครื่อง ยืนแท่นอยู่ใน
ดอกบัวบานทอง เกสรเงิน

ชั้นที่ ๓ ตริตาภรณ์ช้างเผือก เป็นรูปช้างทรงเครื่อง ยืนแท่นอยู่ในดอกบัวบานเงิน
เกสรเงิน

ชั้นที่ ๔ จัตูธาภรณ์ช้างเผือก เป็นรูปช้างทรงเครื่อง ยืนแท่นทอง

ชั้นที่ ๕ เบญจมาภรณ์ช้างเผือก เป็นรูปช้างทรงเครื่อง ยืนแท่นเงิน

การประดับดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์

สำหรับบุรุษ มักใช้ดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์เฉพาะชั้นสูงเท่าที่บุคคลผู้นั้น
ได้รับพระราชทานในตระกูลช้างเผือก ใช้ประดับเป็นดุมเสื้อสำหรับ
เครื่องแต่งกายสากล หรือใช้ประดับที่เหนือกระเป๋าช้ายของ
เครื่องแต่งกายชุดไทย

สำหรับสตรี ใช้ประดับกับเครื่องแต่งกายสากล และเครื่องแต่งกายชุดไทย
พระราชนิยม เฉพาะชุดไทยเรือนต้น ชุดไทยจิตรลดา ชุดไทย
อมรินทร์ และชุดไทยบรมพิมาน

การประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ใช้แพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามลำดับเกียรติของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เวลาแต่งเครื่องแบบสีกาทีคอพับ เครื่องแบบสีกาทีคอแบะ และเครื่องแบบปกติขาว

การพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ ช้างเผือกนับเป็นเครื่องหมายแห่งเกียรติยศ ซึ่งพระมหากษัตริย์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่ผู้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์ แก่ประเทศชาติ โดยคำแนะนำขอพระราชทานของรัฐบาล เพื่อให้เป็นบำเหน็จและ เครื่องหมายเชิดชูเกียรติอย่างสูงแก่ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้

การพิจารณาเพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ ช้างเผือกนี้ ให้พิจารณาโดยรอบคอบว่า บุคคลผู้นั้นได้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์แก่ ประเทศชาติและสังคม จนถึงขนาดอันควรได้รับพระราชทานบำเหน็จเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กล่าวคือ เป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติงานหรือหน้าที่ราชการด้วยความอดุสสาหะ ซื่อสัตย์สุจริต และ เอาใจใส่เป็นอย่างดี จนเกิดผลอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ ประชาชน โดยมีพิจารณา แต่เพียงตำแหน่ง ระดับ ชั้น ยศ หรือมีระยะเวลาเพียงพอที่จะขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ได้รับพระราชทานรู้สึกภาคภูมิใจ ในเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานอย่างแท้จริง และเพื่อให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ได้ทรงไว้ซึ่งเกียรติอันสูงด้วย

การพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ช้างเผือก แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. การพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ ช้างเผือกแก่บรรดาข้าราชการ ผู้ปฏิบัติงานตามกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานที่มีได้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวงและรัฐวิสาหกิจต่างๆ โดยมีเกณฑ์การขอพระราชทานตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่ง ช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ. ๒๕๓๖

บุคคลที่พึงได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะต้องมีความสมบัติ ดังนี้

(๑) เป็นผู้มิใช่สัญชาติไทย

(๒) เป็นผู้ประพฤติกดีและปฏิบัติงานราชการหรือปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนด้วยความอดทน ซื่อสัตย์ และเอาใจใส่ต่อหน้าที่อย่างดียิ่ง และ

(๓) เป็นผู้ไม่เคยมีพระบรมราชานุญาตให้เรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

๒. การพระราชทานสำหรับเจ้านายหรือผู้มีเกียรติชาวต่างประเทศ ซึ่งอาจได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ได้ตามระเบียบ

(๑) ชาวต่างประเทศซึ่งรับราชการหรือเป็นลูกจ้างของรัฐบาลไทย

(๒) ผู้ซึ่งเป็นผู้แทนทางการทูตของต่างประเทศ และข้าราชการหรือข้าราชการของรัฐบาลต่างประเทศ

เฉพาะผู้แทนทางการทูตของต่างประเทศ จะขอพระราชทานได้ในกรณี :-

(๑) เมื่อมารับหน้าที่ในตำแหน่งประจำประเทศไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี และใกล้จะพ้นตำแหน่งไป เว้นแต่ผู้แทนทางการทูตฝ่ายทหารจะมีเวลาอยู่ในตำแหน่งน้อยกว่า ๒ ปี แต่ไม่น้อยกว่า ๑ ปี จะพิจารณาคำเนินการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ก็ได้

(๒) ถ้ามารับหน้าที่ในตำแหน่งประจำประเทศไทยน้อยกว่า ๒ ปี แล้วมีความจำเป็นต้องพ้นจากตำแหน่ง แต่ได้ทำคุณประโยชน์อันยิ่งใหญ่ให้แก่ประเทศไทย ก็ควรพิจารณาดำเนินการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้

การพระราชทานประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ช่างเผือก

(๑) ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ ช่างเผือก ตั้งแต่ชั้นสูงสุด มหาปรมาภรณ์ช่างเผือก ลงมาจนถึงชั้นที่ ๕ เบญจมาภรณ์ช่างเผือก จะได้ประกาศนามในราชกิจจานุเบกษา ได้รับพระราชทานประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ ช่างเผือก โดยทรงลงพระปรมาภิไธย ประทับพระราชลัญจกร และมีนายกรัฐมนตรียเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(๒) เมื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ ช่างเผือก เลื่อนชั้นสูงขึ้น จะได้รับประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประกอบด้วยทุกชั้น และให้เก็บรักษาไว้โดยไม่ต้องส่งคืน

(๓) ส่วนผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ ช้างเผือก ชั้นที่ ๖ เหรียญทองช้างเผือก และชั้นที่ ๗ เหรียญเงินช้างเผือก จะได้ประกาศนามในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่มีประกาศนียบัตร

การส่งคืน/การเรียกคืน

๑. เมื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้วายชนม์ ผู้รับมรดกจะต้องส่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้คืนภายในกำหนดสามสิบวัน ถ้าส่งคืนไม่ได้ด้วยประการใด ๆ กองมรดกจะต้องรับผิดชอบ

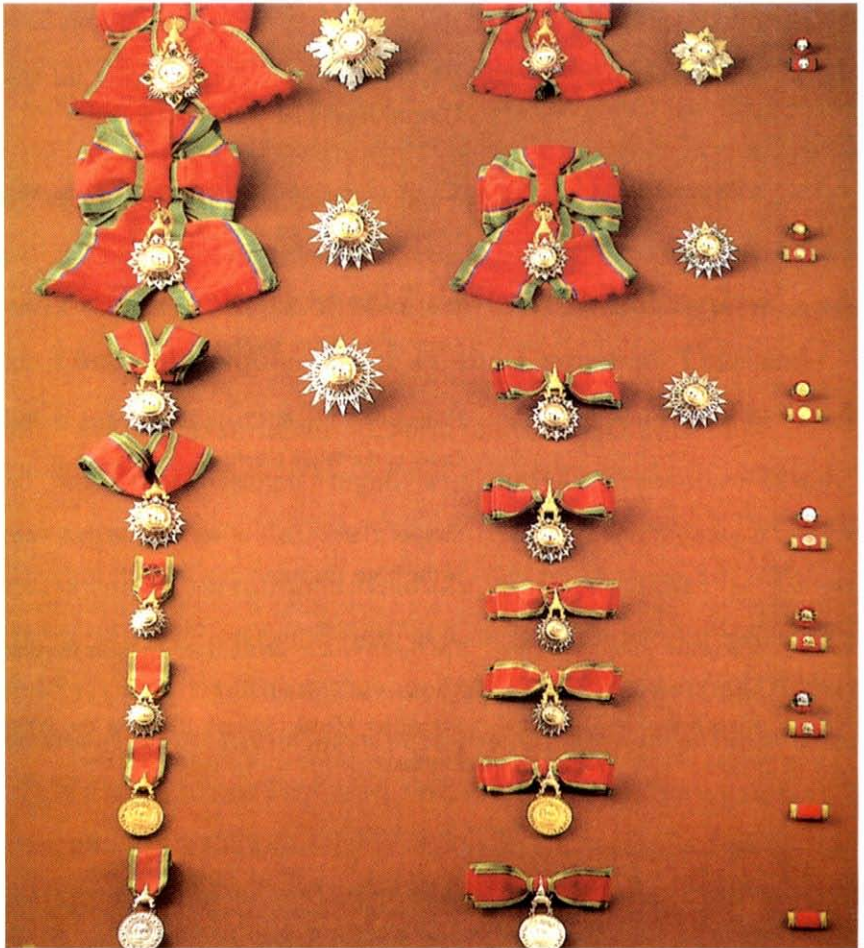
๒. เมื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ได้รับพระราชทานชั้นสูงขึ้น ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรอง หรือในกรณีที่ทรงเรียกเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้คืน หากไม่สามารถส่งคืนได้ด้วยประการใด ๆ จะต้องใช้ราคาเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้แก่ทางราชการตามราคาที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนด

๓. ให้ส่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืนหรือขอใช้ราคาแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืนได้ที่หน่วยราชการต้นสังกัด หรือที่สำนักอภักดิ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

รายการราคาขอใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก

ชั้น	เครื่องราชอิสริยาภรณ์	อักษรย่อ	ราคาขอใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (บาท)		หมายเหตุ
			บุรุษ	สตรี	
สูงสุด	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก	ม.ป.ช.	๒๐,๑๒๒	๑๗,๒๗๖	ราคานี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๘ และจะมีการปรับปรุงราคาใหม่ทุก ๓ ปี
๑	ประถมาภรณ์ช้างเผือก	ป.ช.	๑๓,๕๑๘	๑๒,๔๗๒	
๒	ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก	ท.ช.	๗,๕๕๒	๗,๐๗๒	
๓	ตริตาภรณ์ช้างเผือก	ต.ช.	๓,๔๖๖	๓,๑๗๖	
๔	จตุรตาภรณ์ช้างเผือก	จ.ช.	๒,๑๕๖	๒,๒๑๘	
๕	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก	บ.ช.	๒,๑๔๒	๒,๒๑๔	
๖	เหรียญทองช้างเผือก	ร.ท.ช.	๑,๐๐๒	๑,๐๖๐	
๗	เหรียญเงินช้างเผือก	ร.ง.ช.	๕๑๖	๕๗๖	

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก

Δ บุรุษ

Δ สตรี

Δ ดุมเสื่อและแพรแถบย่อ

๗๑

ชั้นสูงสุด	มหามงกุฎช้างเผือก	ม.ป.ช.	Knight Grand Cordon (Special Class) of the Most Exalted Order of the White Elephant.
ชั้นที่ ๑	ประจักษ์มากรัตน์ช้างเผือก	ป.ช.	Knight Grand Cross (First Class) of the Most Exalted Order of the White Elephant.
ชั้นที่ ๒	ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก	ท.ช.	Knight Commander (Second Class) of the Most Exalted Order of the White Elephant.
ชั้นที่ ๓	ตรีติยาภรณ์ช้างเผือก	ต.ช.	Commander (Third Class) of the Most Exalted Order of the White Elephant.
ชั้นที่ ๔	จัตุมหาภรณ์ช้างเผือก	จ.ช.	Companion (Fourth Class) of the Most Exalted Order of the White Elephant.
ชั้นที่ ๕	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก	บ.ช.	Member (Fifth Class) of the Most Exalted Order of the White Elephant.
ชั้นที่ ๖	เหรียญทองช้างเผือก	ร.ท.ช.	The Gold Medal (Sixth Class) of the White Elephant.
ชั้นที่ ๗	เหรียญเงินช้างเผือก	ร.ง.ช.	The Silver Medal (Seventh Class) of the White Elephant.

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย The Most Noble Order of the Crown of Thailand

สำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จความชอบในราชการแผ่นดิน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลนี้ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น เมื่อจุลศักราช ๑๒๓๑ (พ.ศ. ๒๔๑๒) สำหรับพระราชทานผู้มีความชอบในราชการแผ่นดิน เมื่อแรกสร้างมีเพียง ๓ ชั้น และรวมอยู่กับตราช้างเผือก ต่อมาปี พ.ศ. ๒๔๓๖ ได้ตราเป็นพระราชบัญญัติต่างหาก เดิมมีชื่อว่า “เครื่องราชอิสริยยศความชอบอย่างสูงมงกุฎสยาม” ดังปรากฏตามกระแสพระราชดำริที่ทรงสถาปนาเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎสยามว่า... “เมื่อได้ทรงสถาปนาตราช้างเผือกสนองพระเดชพระคุณสมเด็จพระบรมชนกนาถ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปรารถนาว่าควรจะมีเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของรัชกาลพระองค์ด้วยอีกอย่างหนึ่งให้เชิดชูเกียรติยศบ้านเมือง จึงโปรดให้สร้าง ตรามงกุฎสยามขึ้นอนุโลมตามลักษณะตราช้างเผือกด้วยประการทั้งปวง...”

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลนี้ เรียกชื่อย่อว่า “เครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎไทย” มี ๘ ชั้น แยกเป็นตรา ๖ ชั้น เป็นเหรียญ ๒ ชั้น ดังนี้

ชั้นสูงสุด	มหาวชิรมงกุฎ	ม.ว.ม.
ชั้นที่ ๑	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย	ป.ม.
ชั้นที่ ๒	ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย	ท.ม.

ชั้นที่ ๓	คริตาภรณ์มงกุฎไทย	ต.ม.
ชั้นที่ ๔	จักรตาภรณ์มงกุฎไทย	จ.ม.
ชั้นที่ ๕	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย	บ.ม.
ชั้นที่ ๖	เหรียญทองมงกุฎไทย	ร.ท.ม.
ชั้นที่ ๗	เหรียญเงินมงกุฎไทย	ร.ง.ม.

ผู้ออกแบบ ๑. เสวกเอก หม่อมเจ้าประวิฬ ชุมสาย
(ช่วง พ.ศ. ๒๔๑๒ - พ.ศ. ๒๔๓๖)

๒. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
(ช่วงหลัง พ.ศ. ๒๔๕๒)

๒. เป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับพระราชทานแก่ผู้ทำความดีความชอบเป็นประโยชน์แก่ราชการหรือสาธารณชนตามที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร ทำนองเดียวกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก

๓. เจ้านายหรือผู้มีเกียรติของต่างประเทศ อาจได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ได้

๔. การเรียกชื่อเครื่องราชอิสริยาภรณ์แต่ละชั้น คงเป็นไปตามเดิม เปลี่ยนแต่คำว่า “สยาม” เป็น “ไทย” ตามชื่อประเทศ

๕. รูปร่างลักษณะของเครื่องราชอิสริยาภรณ์คงเป็นไปตามเดิม

๖. ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้หรือการพระราชทานสังวาลเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ จึงเป็นอันยกเลิกไปโดยปริยาย

๗. ระบุถึงการพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลนี้สำหรับสตรี ซึ่งแต่เดิมไม่เคยปรากฏในพระราชบัญญัติ

๘. ผู้ที่ได้รับพระราชทานตั้งแต่ชั้นเบญจมาภรณ์ขึ้นไป จะได้รับพระราชทานประกาศนียบัตรทรงลงพระปรมาภิไธยประทับพระราชลัญจกรเป็นสำคัญด้วย

พ.ศ. ๒๔๕๘ โปรดเกล้าฯ ให้ตรา “พระราชกฤษฎีกากำหนดเครื่องหมายสำหรับประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และที่ใช้เป็นคุมเสื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘” กำหนดเครื่องหมายสำหรับประดับแพรแถบ (แพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์) ใช้กับเครื่องแบบ

ราชการและเครื่องหมายดุมเสื้อ (ดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์) ใช้ประดับชุดสากลของเครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎไทย และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลอื่นๆ ได้แก่ มหาจักรีบรมราชวงศ์ นพรัตน์ราชวรภรณ์ จุลจอมเกล้า และช้างเผือก ดังปรากฏใช้กันอยู่ในปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๕๒๘ โปรดเกล้าฯ ให้ตรา “พระราชกฤษฎีกากำหนดเครื่องหมายสำหรับประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และที่ใช้เป็นดุมเสื้อ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕” เพื่อกำหนดให้ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎไทยและตระกูลอื่นๆ สามารถประดับเครื่องหมายที่ใช้เป็นดุมเสื้อ (ดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์) ขณะแต่งชุดไทย โดยสตรีให้ประดับได้เฉพาะกับชุดไทยเรือนต้น ชุดไทยจิตรลดา ชุดไทยอมรินทร์ และชุดไทยบรมพิมาน

ลักษณะเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทยและการประดับชั้นสูงสุด มหาวชิรมงกุฎ

สำหรับพระราชทานบุรุษ ประกอบด้วยดวงตรา ดารา และสายสะพาย

ดวงตรา มีลักษณะเป็นกลีบบัวทอง แฉก ลงยาสีแดงสีกลิบ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๕.๑ เซนติเมตร มีพระมหาวชิราวุธเงินแทรกกลีบตามระหว่าง กลางดวงตรามีอักษรพระปรมาภิไธย ร.ร. กับเลข ๖ เป็นเพชรสร้างมีเนื้อเงินล้อมรอบ อยู่ภายใต้พระมหามงกุฎทอง เบื้องบนมีพระเศวตฉัตรรัศมีทอง

ดวงตรานี้ใช้ห้อยกับสายสะพายสีครามแก่ ขนาดกว้าง ๑๐ เซนติเมตร ที่ริมขอบทั้งสองข้างมีริ้วสีแดงริ้วสีขาว สำหรับสะพายบ่าซ้ายเฉียงลงทางขวา

ดารา ลักษณะเป็นรัศมีเงินสี่ทิศ มีรัศมีสายฟ้าทองแทรกกลีบตามระหว่าง กลางดารามีลักษณะเหมือนอย่างดวงตรา แต่อักษรพระปรมาภิไธยย่อ ร.ร. กับเลข ๖ ประดับด้วยเพชร และเบื้องบนไม่มีพระเศวตฉัตร ดารามหาวชิรมงกุฎนี้ใช้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

สำหรับพระราชทานสตรี มีลักษณะดวงตรา ดารา เช่นเดียวกับที่พระราชทานบุรุษ แต่ขนาดย่อมกว่า ส่วนสายสะพายสำหรับสตรีนี้มีขนาดกว้าง ๗.๕ เซนติเมตร

มหาวชิรมงกุฏสำหรับบุรุษ

การแต่งกายเครื่องแบบเต็มยศข้าราชการพลเรือน
สามสายสะพายมหาวชิรมงกุฏ ประดับคารามมหาวชิรมงกุฏ
คาราประดามารณ์ข้างเผือกและประดับเหรียญราชอิสริยาภรณ์ต่างๆ

มหาวชิรมงกุฏสำหรับสตรี

การแต่งกายเครื่องแบบเต็มยศ
ข้าราชการพลเรือน สวมสายสะพาย
มหาวชิรมงกุฏ ดารามหาวชิรมงกุฏ
ดาราประดมาภรณ์ช้างเผือก และ
ประดับเหรียญจักรพรรดิมาลา
ที่หน้าบ่าซ้าย

การแต่งกายชุดไทยบรมพิมาน
สวมสายสะพายมหาวชิรมงกุฏ
ดารามหาวชิรมงกุฏ ดารา
ประดมาภรณ์ช้างเผือก และ
ประดับดวงตราดิยจุลจอมเกล้า
ที่หน้าบ่าซ้าย

ประดมาภรณ์มงกุฎไทยสำหรับบุรุษ

เครื่องแบบเต็มยศข้าราชการพลเรือน สวมสายสะพายประดมาภรณ์มงกุฎไทย ดวงตราทวีติยาภรณ์ ช้างเผือก ห้อยแพรแถบสวมคอ ประดับดาราประดมาภรณ์มงกุฎไทย ดาราทวีติยาภรณ์ช้างเผือก และประดับเหรียญราชอิสริยาภรณ์ต่างๆ

ชั้นที่ ๑ ประดมาภรณ์มงกุฎไทย

สำหรับพระราชทานบุรุษ ประกอบด้วยดวงตรา ดารา และสายสะพาย

ดวงตรา ด้านหน้ามีลักษณะเป็นรูปพระมหามงกุฎอยู่ในลายหว่านล้อมทอง พื้นลงยาสีน้ำเงินและสีแดง มีกระจั่งเงินใหญ่สี่ทิศ กระจั่งเงินเล็กสี่ทิศ มีรัศมีทองสลัตามระหว่ง ด้านหลังของดวงตรามีอักษรพระปรมาภิไธย จ.ป.ร. เบื้องบนมีรูปจุลมงกุฎ ดวงตรานี้ใช้ประดับห้อยกับสายสะพายสีน้ำเงินขอบสีเขียว มีริ้วสีเหลือง ริ้วสีแดง ขนาดใหญ่ควบคั่นทั้งสองข้าง ขนาดกว้าง ๑๐ เซนติเมตร สะพายบ่าขวาเฉียงลงทางซ้าย

ดารา ด้านหน้ามีลักษณะอย่างดวงตรา แต่ไม่มีรูปจุลมงกุฎ ด้านหลังเป็นพื้นสีทองเกลี้ยง ดารานี้ใช้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

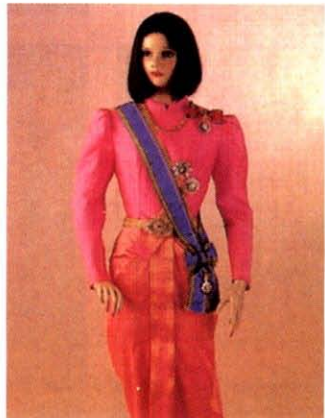

ประดมากรณมังกฎไทยสำหรับสตรี

สำหรับพระราชทานสตรี ดวงตรา ดารา มีลักษณะเช่นเดียวกับที่พระราชทานบุรุษ แต่มีขนาดย่อมกว่า ส่วนสายสะพายสำหรับพระราชทานสตรี มีขนาดกว้าง ๗.๕ เซนติเมตร

เครื่องบินแบบเต็มยศข้าราชการพลเรือน

การแต่งกายชุดไทยบรมพิมาน สวมสายสะพาย ประดมากรณมังกฎไทย ดาราประดมากรณมังกฎไทย ดาราทวีติยากรณขั้วเผือก และประดับดวงตราทวีติยากรณ ขั้วเผือกที่หน้าบ่าซ้าย

ชั้นที่ ๒ ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย

สำหรับพระราชทานบุรุษ ประกอบด้วยดวงตรา ดารา และแพรแถบสวมคอ

ดวงตรา ด้านหน้ามีลักษณะเหมือนอย่างดวงตราประถมาภรณ์มงกุฎไทย แต่ด้านหลังไม่มีลวดลาย เป็นพื้นสีทองเกลี้ยง ใช้ประดับห้อยกับแพรแถบสีน้ำเงิน ขอบสีเขียว ขนาดกว้าง ๔ เซนติเมตร ที่ริมมีริ้วสีเหลือง ริ้วสีแดงคั่นทั้งสองข้าง สำหรับสวมคอ

ดารา มีลักษณะดาราอย่างเดียวกับดาราประถมาภรณ์มงกุฎไทย ดารานี้ ใช้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย บุรุษ

◁ เครื่องแบบเต็มยศข้าราชการพลเรือน
ระดับคาราและดวงตราทวีติยาภรณ์
มงกุฎไทย ร่วมกับดวงตราครีตกรณ์
ข้างเฝือก และเหรียญราชอิสริยาภรณ์
ต่างๆ

ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย สตรี

◁ เครื่องแบบเต็มยศข้าราชการพลเรือน
ระดับคาราและดวงตราทวีติยาภรณ์
มงกุฎไทย ร่วมกับดวงตราครีตกรณ์
ข้างเฝือก

สำหรับพระราชทานสตรี ดวงตรา ดารา มีลักษณะเหมือนอย่างที่พระราชทานบุรุษ แต่มีขนาดย่อมกว่า ดวงตราสำหรับพระราชทานสตรี ใช้ห้อยกับแพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ใช้ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

ชั้นที่ ๕ เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย

สำหรับพระราชทานบุรุษ ดวงตรา และ
แพรแถบอย่างจักรวรรดิอังกฤษไทย แต่ไม่มีดอกไม้จิบ
ใช้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

สำหรับพระราชทานสตรี ตัวเหรียญเหมือนกับ
พระราชทานบุรุษ แต่แพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ
ใช้ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย สตรี

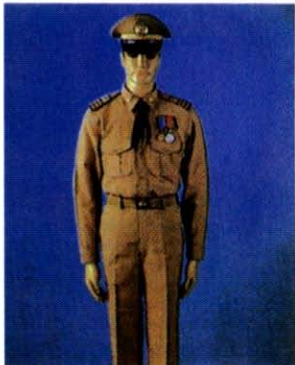
ชั้นที่ ๖ เหรียญทองมงกุฎไทย

สำหรับพระราชทานบุรุษ เป็นเหรียญ
เงินกะไหล่ทอง ลักษณะกลม ด้านหน้าเป็น
รูปพระมหามงกุฎในสายหว่านล้อม ด้านหลัง
เป็นอักษรพระปรมาภิไธย จ.ป.ร. เบื้องบน
มีจุลมงกุฎห้อยกับแพรแถบ ขนาดกว้าง
๓ เซนติเมตร ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

◁ เหรียญทองมงกุฎไทย สตรี เหรียญเงินมงกุฎไทย บุรุษ ▷

สำหรับพระราชทานสตรี ตัวเหรียญเหมือนกับพระราชทานบุรุษ แต่แพรแถบ
ผูกเป็นรูปแมลงปอ ใช้ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

ชั้นที่ ๗ เหรียญเงินมงกุฎไทย

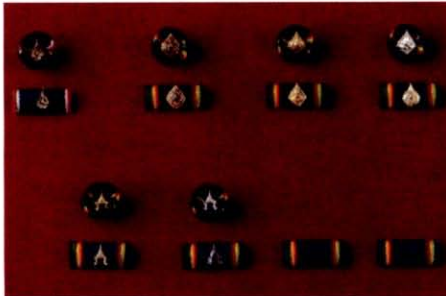
สำหรับพระราชทานบุรุษ เป็นเหรียญเงิน
ลักษณะลาดลายและแพรแถบ เหมือนอย่างเหรียญทอง
สำหรับพระราชทานสตรี ตัวเหรียญมีลักษณะ
เหมือนกับพระราชทานบุรุษ แต่แพรแถบผูกเป็นรูป
แมลงปอ ใช้ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้ายเช่นเดียวกัน

เครื่องแบบก้านัน ประดับเหรียญทองมงกุฎไทย เหรียญเงินข้างเสื้อ

**ดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์และแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์
อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย**

ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเครื่องหมายสำหรับประดับแพรแถบ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และที่ใช้เป็นดุมเสื้อ พ.ศ. ๒๔๘๘ และพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๘ กำหนดให้มีเครื่องหมายดุม (ดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์) และเครื่องหมายแพรแถบ (แพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์) รวมทั้งการประดับเครื่องหมายดังกล่าวของ เครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎไทยตั้งแต่ชั้นสูงสุด จนถึงชั้นที่ ๕ มีลักษณะดังนี้

มหาวชิรมงกุฎ	เป็นรูป ร.ร. ๖ เพชรสร้างเงินกับพระมหามงกุฎทอง
ประถมาภรณ์มงกุฎไทย	เป็นรูปพระมหามงกุฎอยู่ในลายหว่านล้อมทอง พื้นลงยา สีน้ำเงินและสีแดง
ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย	เป็นรูปพระมหามงกุฎอยู่ในลายหว่านล้อมทอง
ตริตาภรณ์มงกุฎไทย	เป็นรูปพระมหามงกุฎอยู่ในลายหว่านล้อมเงิน
จตุรตาภรณ์มงกุฎไทย	เป็นรูปพระมหามงกุฎทอง
เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย	เป็นรูปพระมหามงกุฎเงิน

ดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์และแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย

การประดับดุมเสื้อเครื่องราชอิสริยาภรณ์

สำหรับบุรุษ ใช้ประดับเป็นดุมเสื้อสำหรับชุดสากล หรือใช้ประดับที่เหนือ กระจเป่าซ้ายของเครื่องแต่งกายชุดไทย

สำหรับสตรี ใช้ประดับได้เฉพาะกับชุดไทยเรือนต้น ชุดไทยจิตรลดา ชุดไทย อมรินทร์ และชุดไทยบรมพิมาน

การประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ใช้แพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามลำดับเกียรติของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เวลาแต่งเครื่องแบบสีกาก็คือพับ เครื่องแบบสีกาก็คือแบะ และเครื่องแบบปกคิขาว

การพระราชทาน และการส่งคืน/การเรียกคืน

๑. พระราชทานแก่บรรดาข้าราชการผู้ปฏิบัติงานตามกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานอิสระ และรัฐวิสาหกิจต่างๆ โดยมีเกณฑ์การพระราชทานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่ง ช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ. ๒๕๓๖

๒. พระราชทานเจ้านายหรือผู้มีเกียรติชาวต่างประเทศ

๓. เมื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้วายชนม์ ผู้รับมรดกจะต้องส่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้คืนภายในกำหนดสามสิบวัน ถ้าส่งคืนไม่ได้ด้วยประการใดๆ กองมรดกจะต้องรับผิดชอบ

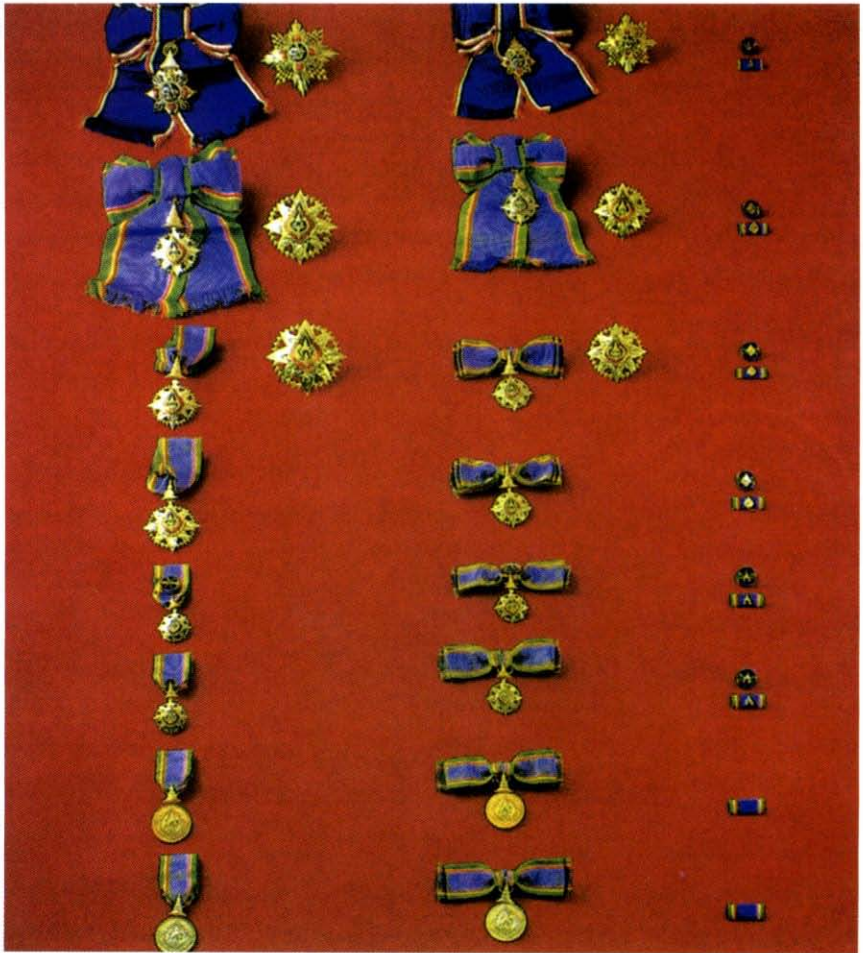
๔. เมื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ได้รับพระราชทานชั้นสูงขึ้น ต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรอง หรือในกรณีที่ทรงเรียกเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้คืน หากผู้รับพระราชทานไม่สามารถส่งคืนได้ด้วยประการใดๆ จะต้องชดใช้ราคาเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้แก่ทางราชการตามราคาที่กำหนด ดังนี้

รายการราคาชดใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย

ชั้น	เครื่องราชอิสริยาภรณ์	ชื่อย่อ	ราคาชดใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (บาท)		หมายเหตุ
			บุรุษ	สตรี	
สูงสุด	มหาวชิรมงกุฎ	ม.ว.ม.	๓๓,๒๒๖	๒๗,๘๘๘	ราคานี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๘ และจะมีการปรับปรุงราคาใหม่ ทุก ๓ ปี
๑	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย	ป.ม.	๑๓,๑๕๒	๑๑,๒๐๔	
๒	ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย	ท.ม.	๘,๑๐๐	๖,๕๔๘	
๓	ตริตาภรณ์มงกุฎไทย	ต.ม.	๓,๓๓๐	๒,๕๐๘	
๔	จตุรตาภรณ์มงกุฎไทย	จ.ม.	๒,๑๕๖	๒,๒๑๘	
๕	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย	บ.ม.	๒,๑๔๒	๒,๒๑๔	
๖	เหรียญทองมงกุฎไทย	ร.ท.ม.	๘๕๒	๕๕๐	
๗	เหรียญเงินมงกุฎไทย	ร.ง.ม.	๘๕๔	๕๑๔	

๕. ให้ส่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืนหรือชดใช้ราคาแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืนได้ที่หน่วยราชการต้นสังกัด หรือที่สำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย

Δ บุรุษ

Δ สตรี

Δ ดุมเสื่อและแพรแถบย่อ

มหาวชิรมงกุฏ	ม.ว.ม.	Knight Grand Condon (Special Class) of the Most Noble Order of the Crown of Thailand.
ประถมาภรณ์มงกุฎไทย	ป.ม.	Knight Grand Cross (First Class) of the Most Noble Order of the Crown of Thailand.
ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย	ท.ม.	Knight Commander (Second Class) of the Most Noble Order of the Crown of Thailand.
ตริตาภรณ์มงกุฎไทย	ต.ม.	Commander (Third Class) of the Most Noble Order of the Crown of Thailand.
จตุรตาภรณ์มงกุฎไทย	จ.ม.	Companion (Fourth Class) of the Most Noble Order of the Crown of Thailand.
เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย	บ.ช.	Member (Fifth Class) of the Most Noble Order of the Crown of Thailand.
เหรียญทองมงกุฎไทย	ร.ท.ม.	The Gold Medal (Sixth Class) of the Crown of Thailand.
เหรียญเงินมงกุฎไทย	ร.ง.ม.	The Silver Medal (Seventh Class) of the Crown of Thailand.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก
และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย

พ.ศ. ๒๕๓๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทยเพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๖) (๘) และ (๙) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ. ๒๕๓๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ชาวต่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๕๕

(๒) ระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๑

(๓) ระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการฝ่ายทหาร พ.ศ. ๒๕๒๘

(๔) ระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๒

บรรดามติคณะรัฐมนตรี คำสั่ง หรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้
หรือที่ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“เครื่องราชอิสริยาภรณ์” หมายความว่า เครื่องราชอิสริยาภรณ์
อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือก
หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ตามกฎหมายว่าด้วย
เครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎไทย แล้วแต่กรณี

“ข้าราชการการเมือง” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นหรือถือว่าเป็น
เป็นข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยข้าราชการการเมืองหรือกฎหมายอื่น

“ข้าราชการ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบข้าราชการพลเรือน ข้าราชการครูตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู
ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการ
ฝ่ายอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการพลเรือน
ในมหาวิทยาลัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย
ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการ
ตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหารตามกฎหมาย
ว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายทหาร ข้าราชการกรุงเทพมหานครตามกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น
ตามกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับแต่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงาน หรือ
องค์การของรัฐ รวมทั้งบุคคลที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ยกเว้นการขอพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามมติคณะรัฐมนตรี และตามที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร

ข้อ ๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๗ เครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นเครื่องหมายแห่งเกียรติยศ ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่ผู้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์แก่ราชการหรือสาธารณชนโดยการพิจารณาเสนอขอพระราชทานของรัฐบาล เพื่อเป็นบำเหน็จความชอบและเครื่องหมายเชิดชูเกียรติยศอย่างสูงแก่ผู้ได้รับพระราชทาน

ข้อ ๘ ในการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่บุคคลใด ให้พิจารณาโดยรอบคอบว่า บุคคลนั้นได้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์แก่ราชการหรือสาธารณชนจนถึงขนาดควรได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์โดยมิใช่พิจารณาแต่เพียงตำแหน่ง ระดับ ชั้น ชั้นยศ หรือกรบกำหนดระยะเวลาที่จะขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลที่ได้รับพระราชทานรู้สึกภาคภูมิใจในเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานอย่างแท้จริง และเพื่อให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นเครื่องหมายเชิดชูเกียรติยศอย่างสูงด้วย

การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ใด ชั้นตราใด แก่บุคคลใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในบัญชีท้ายระเบียบนี้

หมวด ๒

การเสนอขอพระราชทาน

ข้อ ๙ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้เริ่มจากเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกสลับกัน โดยเลื่อนชั้นตราตามลำดับจากชั้นล่างสุดจนถึงชั้นสูงสุดตามลำดับดังนี้

(๑) ชั้นที่ ๗	เหรียญเงินมงกุฎไทย
(๒) ชั้นที่ ๘	เหรียญเงินช้างเผือก

(๓) ชั้นที่ ๖	เหรียญทองมงกุฎไทย
(๔) ชั้นที่ ๖	เหรียญทองช้างเผือก
(๕) ชั้นที่ ๕	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย
(๖) ชั้นที่ ๕	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก
(๗) ชั้นที่ ๔	จักรดาราภรณ์มงกุฎไทย
(๘) ชั้นที่ ๔	จักรดาราภรณ์ช้างเผือก
(๙) ชั้นที่ ๓	ตรีดาภรณ์มงกุฎไทย
(๑๐) ชั้นที่ ๓	ตรีดาภรณ์ช้างเผือก
(๑๑) ชั้นที่ ๒	ทวิดาภรณ์มงกุฎไทย
(๑๒) ชั้นที่ ๒	ทวิดาภรณ์ช้างเผือก
(๑๓) ชั้นที่ ๑	ประดมาภรณ์มงกุฎไทย
(๑๔) ชั้นที่ ๑	ประดมาภรณ์ช้างเผือก
(๑๕) ชั้นสูงสุด	มหาวิกรมมงกุฎ และ
(๑๖) ชั้นสูงสุด	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก

โดยให้พิจารณาถึงตำแหน่ง ระดับ ชั้น ชั้นยศ กำหนดระยะเวลา และความดีความชอบ
 เว้นแต่จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในระเบียบนี้

บัญชีที่ ๗

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการ ยกเว้นที่ปรากฏในบัญชีอื่น

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนขั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
๑	ระดับ ๑	ว.จ.ม.	ว.ท.ช.	- ขอพระราชทานได้เฉพาะ กรณีพิเศษเท่านั้น	๑. ต้องมีระยะเวลา รับราชการติดต่อกัน มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์นับตั้งแต่วันที่ เริ่มเข้ารับราชการ จนถึงวันก่อนวัน พระราชพิธีเฉลิม พระชนมพรรษาของปี ที่จะขอพระราชทาน ไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน ๒. ลำดับ ๒-๕ ซึ่งกำหนดระยะเวลา เลื่อนขั้นตรา ๕ ปี หมายถึงต้องดำรง ตำแหน่งในระดับนั้นๆ รวมเป็นเวลา ไม่น้อยกว่า ๕ ปี บริบูรณ์ ก่อนวัน พระราชพิธีเฉลิม พระชนมพรรษาของปี ที่จะขอพระราชทาน ไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน
๒	ระดับ ๒	บ.ม.	บ.ช.	๑. เริ่มขอพระราชทาน บ.ม. ๒. ดำรงตำแหน่งระดับ ๒ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี บริบูรณ์ ขอ บ.ช.	
๓	ระดับ ๓ ----- ระดับ ๔	จ.ม.	จ.ช.	๑. ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ หรือระดับ ๔ เริ่มขอ พระราชทาน จ.ม. ๒. ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ และหรือระดับ ๔ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ จ.ช.	
๔	ระดับ ๕ ----- ระดับ ๖	ต.ม.	ต.ช.	๑. ดำรงตำแหน่งระดับ ๕ หรือระดับ ๖ เริ่มขอ พระราชทาน ต.ม. ๒. ดำรงตำแหน่งระดับ ๕ และหรือระดับ ๖ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ ต.ช.	
๕	ระดับ ๗ ----- ระดับ ๘	ท.ม.	ท.ช.	๑. ดำรงตำแหน่งระดับ ๗ หรือระดับ ๘ เริ่มขอ พระราชทาน ท.ม. ๒. ดำรงตำแหน่งระดับ ๗ และหรือระดับ ๘ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ ท.ช.	
๖	ระดับ ๘	-	ป.ม.	๑. ได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น ของระดับ ๘ ๒. ดำรงตำแหน่งบังคับบัญชา ๓. ได้ ท.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ม. ๔. ให้ขอได้ในปีก่อนปีที่จะ เกษียณอายุราชการหรือ ในปีที่เกษียณอายุราชการ เท่านั้น	

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ของพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
๑	ระดับ ๕	-	ม.ว.ม.	๑. ได้ ท.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ม. ๒. ได้ ป.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. ๓. ได้ ป.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. ๔. ในปีที่เกษียณอายุราชการ ให้ขอสูงขึ้นไปอีก ๑ ชั้นตรา แต่ไม่เกิน ป.ช. เว้นกรณี ลาออก	- ลำดับ ๗-๕ การขอกรณีปีที่เกษียณ อายุราชการตามข้อ ๔ หรือข้อ ๕ แล้วแต่กรณี ให้ขอปิดติดกันได้
๒	ระดับ ๑๐		ม.ป.ช.	๑. ให้เลื่อนชั้นตราได้ ตามลำดับทุกปีจนถึง ชั้น ป.ม. ๒. ได้ ป.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. ๓. ได้ ป.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. ๔. ได้ ม.ว.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช. ๕. ในปีที่เกษียณอายุราชการ ให้ขอสูงขึ้นไปอีก ๑ ชั้นตรา แต่ไม่เกิน ม.ว.ม. เว้นกรณีลาออก	
๓	ระดับ ๑๑		ม.ป.ช.	๑. ได้ ป.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. ๒. ได้ ป.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. ๓. ได้ ม.ว.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช. ๔. ในปีที่เกษียณอายุราชการ ให้ขอสูงขึ้นไปอีก ๑ ชั้นตรา เว้นกรณีลาออก	

บัญชีที่ ๘

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการทหาร

ลำดับ	ยศ	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขขอ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
๑	สิบตรี จำตรี จำเอกทหาร	ร.จ.ม.	-	-	๑. ต้องมีระยะเวลา รับราชการติดต่อกัน มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์นับตั้งแต่วันที่เริ่มเข้ารับราชการ จนถึงวันก่อนวัน พระราชพิธีเฉลิม พระชนมพรรษาของปี ที่จะขอพระราชทาน ไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน ผู้สำเร็จการศึกษาจาก โรงเรียนทหารทั้งชั้น เวลาราชการครั้งเดียว ชั้นตะเบีอนทหาร กองประจำการ ในระหว่างที่กำลังศึกษา อยู่ในโรงเรียน
๒	สิบโท จำโท จำอากาศโท	ร.จ.ม.	-	-	
๓	สิบเอก จำเอก จำอากาศเอก	ร.ท.ม.	-	-	
๔	- จำสิบตรี พันจำตรี พันจำอากาศตรี - จำสิบโท พันจำโท พันจำอากาศโท - จำสิบเอก พันจำเอก พันจำอากาศเอก	ร.ท.ช.			๑. เริ่มขอพระราชทาน ร.ท.ช. ๒. ได้ ร.ท.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ บ.ม. ๓. ได้ บ.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ บ.ช. ๔. ได้ บ.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ จ.ม.
๕	จำสิบเอก พันจำเอก พันจำอากาศเอก อัตราเงินเดือนจำสิบเอกพิเศษ พันจำเอกพิเศษ พันจำอากาศเอกพิเศษ	ร.ท.ช.	จ.ม.		
๖	ร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรี เงินเดือนระดับ น. ๑ ชั้น ๑-๒	บ.ม.	บ.ช.	๑. เริ่มขอพระราชทาน บ.ม. ๒. ดำรงตำแหน่ง ร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรี เงินเดือนระดับ น. ๑ ชั้น ๑-๒ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ บ.ช.	๒. ลำดับ ๖ ซึ่งกำหนด ระยะเวลาเลื่อนชั้นตรา ๕ ปี หมายถึงต้องดำรง ตำแหน่งในระดับนั้น ๆ รวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ก่อนวัน พระราชพิธีเฉลิม พระชนมพรรษาของปี ที่จะขอพระราชทาน ไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน
๗	ร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรี เงินเดือนระดับ น. ๑ ชั้น ๓ ขึ้นไปหรือ ----- ร้อยโท เรือโท เรืออากาศโท	จ.ม.			๓. เกณฑ์การขอ
๘	ร้อยเอก เรือเอก เรืออากาศเอก	จ.ช.			
๙	พันตรี นาวตรี นาวอากาศตรี	ต.ม.			พระราชทานที่กำหนดไว้ ตามชั้นยศให้รวมถึง ที่ยศชั้นนั้น ๆ ด้วย
๑๐	พันโท นาวโท นาวอากาศโท	ต.ช.			

ลำดับ	ยศ	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
๑๑	พนัก นาวเอก นาวอากาศเอก	ท.ม.	-		
๑๒	พนัก นาวเอก นาวอากาศเอก อัตราเงินเดือน พนักพิเศษ นาวเอกพิเศษ นาวอากาศเอกพิเศษ	ท.ช.	-		
๑๓	พนัก นาวเอก นาวอากาศเอก อัตราเงินเดือน พนักพิเศษ นาวเอกพิเศษ นาวอากาศเอกพิเศษ	ท.ช.	ป.ม.	๑. ได้รับเงินเดือนเต็มชั้น ของ พนัก นาวเอก นาวอากาศเอก อัตรา เงินเดือน พนักพิเศษ นาวเอกพิเศษ นาวอากาศเอกพิเศษ ๒. ดำรงตำแหน่งบังคับบัญชา ๓. ได้ ท.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ม. ๔. ให้ขอได้ในปีก่อนที่ เกษียณอายุราชการหรือ ในปีที่เกษียณอายุราชการ เท่านั้น	
๑๔	พนัก นาวเอก นาวอากาศเอก อัตราเงินเดือน พนักพิเศษ นาวเอกพิเศษ นาวอากาศเอกพิเศษ - เงินเดือนขั้นต้นของพลตรี, พลเรือตรี, พลอากาศตรี - ดำรงตำแหน่งรองเจ้ากรม รองผู้บัญชาการกองพล รองผู้บัญชาการกองเรือ และ รองผู้บัญชาการกองพลบิน หรือ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งเทียบเท่ากับตำแหน่งดังกล่าว และเป็นตำแหน่งคุมกำลัง ตามที่ กระทรวงกลาโหมกำหนด	ท.ช.	ป.ม.	- ได้ ท.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ม.	

ลำดับ	ยศ	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
๑๕	พลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี	-	ม.ว.ม.	๑. ได้ ท.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ม. ๒. ได้ ป.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. ๓. ได้ ป.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. ๔. ในปีที่เกี่ยวข้องอายุราชการ ให้ขอสู่ชั้นอีก ๑ ชั้นตรา แต่ไม่เกิน ป.ช. เว้นกรณี ลาออก	- ลำดับ ๑๕-๑๗ การขอกรณีปีที่เกษียณ อายุราชการตามข้อ ๔ ให้ขอปิดคั่นได้
๑๖	พลโท พลเรือโท พลอากาศโท	-	ม.ป.ช.	๑. ได้ ป.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. ๒. ได้ ป.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. ๓. ได้ ม.ว.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช. ๔. ในปีที่เกี่ยวข้องอายุราชการ ให้ขอสู่ชั้นอีก ๑ ชั้นตรา แต่ไม่เกิน ม.ว.ม. เว้นกรณีลาออก	
๑๗	พลเรือ พลเรือเอก พลอากาศเอก	-	ม.ป.ช.	๑. ได้ ป.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. ๒. ได้ ป.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. ๓. ได้ ม.ว.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช. ๔. ในปีที่เกี่ยวข้องอายุราชการ ให้ขอสู่ชั้นอีก ๑ ชั้นตรา เว้นกรณีลาออก	

บัญชีที่ ๙

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการตำรวจ

ลำดับ	ยศ	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนขั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
๑	สิบตำรวจตรี	ร.จ.ม.	-	- ขอพระราชทานได้เฉพาะ กรณีพิเศษเท่านั้น	๑. ต้องมีระยะเวลา รับราชการติดต่อกัน มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์นับตั้งแต่ เข้ารับราชการจนถึง วันก่อนวันพระราชพิธี เฉลิมพระชนมพรรษา ของปีที่จะขอ พระราชทาน ไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน ส่วนผู้สำเร็จ การศึกษาจากโรงเรียน ตำรวจให้รับเวลา ราชการตั้งแต่วันที่เริ่ม เข้ารับราชการตำรวจ ในระหว่างที่กำลัง ศึกษาอยู่ในโรงเรียน
๒	สิบตำรวจโท	ร.จ.ช.	-		
๓	สิบตำรวจเอก	ร.ท.ม.	-		
๔	- จำสิบตำรวจ	ร.ท.ช.	-		
๕	- จำสิบตำรวจ อัตรารับเงินเดือน จำสิบตำรวจพิเศษ - นายดาบตำรวจ	ร.ท.ช.	จ.ม.	๑. เริ่มขอพระราชทาน ร.ท.ช. ๒. ได้ ร.ท.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ บ.ม. ๓. ได้ บ.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ บ.ช. ๔. ได้ บ.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ จ.ม.	๒. ลำดับ ๖ ซึ่งกำหนด ระยะเวลาเลื่อนขั้นตรา ๕ ปี หมายถึงต้องดำรง ตำแหน่งในระดับนั้นๆ รวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ก่อนวัน พระราชพิธีเฉลิม พระชนมพรรษาของปี ที่จะขอพระราชทาน ไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน
๖	ร้อยตำรวจตรี เงินเดือนระดับ ส. ๑ ชั้น ๑-๒	บ.ม.	บ.ช.	๑. เริ่มขอพระราชทาน บ.ม. ๒. ดำรงตำแหน่ง ร้อยตำรวจตรี เงินเดือน ระดับ ส. ๑ ชั้น ๑-๒ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี บริบูรณ์ ขอ บ.ช.	๓. เกณฑ์การขอ พระราชทานที่กำหนดไว้ ตามชั้นยศให้รวมถึง ว่าที่ยศนั้นๆ ด้วย
๗	ร้อยตำรวจตรี เงินเดือนระดับ ส. ๑ ชั้น ๓ ขึ้นไป หรือ ----- ร้อยตำรวจโท	จ.ม.	-		
๘	ร้อยตำรวจเอก	จ.ช.			
๙	พันตำรวจตรี	ต.ม.			
๑๐	พันตำรวจโท	ต.ช.			
๑๑	พันตำรวจเอก	ท.ม.			

ลำดับ	ยศ	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้จึง		
๑๒	พันตำรวจเอก อัตราเงินเดือน พันตำรวจเอกพิเศษ	ท.ช.	-		
๑๓	พันตำรวจเอก อัตราเงินเดือน พันตำรวจเอกพิเศษ	ท.ช.	ป.ม.	๑. ได้รับเงินเดือนเต็มขั้น ของพันตำรวจเอก อัตราเงินเดือน พันตำรวจเอกพิเศษ ๒. ดำรงตำแหน่งบังคับบัญชา ๓. ได้ ท.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ม. ๔. ให้ขอได้ในปีก่อนที่ เกษียณอายุราชการ หรือในปีที่เกษียณอายุ ราชการเท่านั้น	
๑๔	พลตำรวจตรี		ม.ว.ม.	๑. ได้ ท.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ม. ๒. ได้ ป.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. ๓. ได้ ป.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. ๔. ในปีที่เกษียณอายุราชการ ให้ขอสูงขึ้นอีก ๑ ชั้นตรา แต่ไม่เกิน ป.ช. เว้นกรณี ถาวร	- ลำดับ ๑๔-๑๖ การขอกรณีปีที่เกษียณ อายุราชการตาม ข้อ ๔ ให้ขอปิดติดต่อกันได้

ลำดับ	ยศ	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ตั้ง		
๑๕	พลตำรวจโท		ม.ป.ช.	๑. ได้ ป.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. ๒. ได้ ป.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. ๓. ได้ ม.ว.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช. ๔. ในปีที่เกี่ยวข้องพระราชกร ให้ขอสูงชั้นอีก ๑ ชั้นตรา แต่ไม่เกิน ม.ว.ม. เว้นกรณีลาออก	
๑๖	พลตำรวจเอก		ม.ป.ช.	๑. ได้ ป.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. ๒. ได้ ป.ช. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. ๓. ได้ ม.ว.ม. มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช. ๔. ในปีที่เกี่ยวข้องพระราชกร ให้ขอสูงชั้นอีก ๑ ชั้นตรา เว้นกรณีลาออก	

พระกนกอินทรีบรร

ก่อนเจริญภาวนาให้ตั้งนะโม ๓ จบ แล้วระลึกถึงและบูชาสมเด็จพระพุฒาจารย์ด้วยคำว่า

ปุตตะกาโมละเมปุตตัง	ระณะกาโมละเมระนัง
อติติกายกายะณายะ	เทวานังปิยะตัง สุตตะวา
อติปิโส ภาคะวา	ยะมะราชาโน
ท้าวเวสสุวรรณโณ มรณัง สุขัง	อะระหังสุคะโต นะโมพุทธานะ

จากนั้นจึงเริ่มสวดพระคาถา

๑.	ชะยาสะนาคะตา พุทธา จะตฺสัจจาสะมัง ระสัง	เซตะวา มารัง สะวาหะนัง เย ปิวิงสุ ณะราสะภา
๒.	ดัตถังคะราหะโย พุทธา สัพเพ ปะติฏฺฐิตา มัยหัง	อัญฺฐะวีสะติ นายะกา มัตตะเก เต มุณิสสะรา
๓.	สีเส ปะติฏฺฐิตโต มัยหัง สังโฆ ปะติฏฺฐิตโต มัยหัง	พุทโธ อัมโฆ ทะวิโลจะเน อุเว สัพพะคฺคณาเกโร
๔.	หะทะเย เม อะนุรุทโธ โกณฑัญญโณ ปฏฺฐิมาคัสสิมิง	ส่ารีปุตโต จะ ทักขิเณ โมคคัลลาโน จะ วามะเก
๕.	ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง กัสสะโป จะ มะทานาโม	อาสุัง อานันทะราหุลา อุมาสุัง วามะโสตะเก
๖.	เกสันเต ปฏฺฐิมาคัสสิมิง นิสินโน สิริสัมปันโน	สุริโย ะวะ ปะมังคะโร โสภิตโต มุณี ปุง คะโว
๗.	กุมาระกัสสะโป เถโร โส มัยหัง ะวะทะเนนิจจิง	มะเทสี จิตตะวะทาโก ปะติฏฺฐาสี คฺคณาเกโร

๘.	ปุณโณ อังคลิมาโล จะ เถรา ปญฺจะ อิม ชาตา	อูปาสี นันทะสีวะลี นะลาเต ตีละกา มะมะ
๙.	เสสาสீติ มหาเถรา เอตาสีติ มหาเถรา ชะลันตา สีละเตเชนะ	วิจิตา จินะสาวกา จิตะวันโต จิโนระสา อังคะมังเคสุ สันนิจิตา
๑๐.	ระตะนัง ปุระโต อาสี ชะชัตตัง ปัจฉะโต อาสี	ทักขิเณ เมตตะสะตตะกัง วาเม อังคลิมาสะกัง
๑๑.	ขันณะโมระปะริตต์ถุจะ อากาเส ฉะทะนัง อาสี	อามานาฎิยะสะตตะกัง เสสา ปาการะสันนิจิตา
๑๒.	จินาณา วัระระสังยุตตา วาตะปัตตาทิสัญชาตา	สัตตะปาการะลังกะตา พาหิรัชฌัตตูปัททะวา
๑๓.	อะเสสา วินะยัง ยันตุ วะสะโต เม สะกิงเจนะ	อะนันทะจินะเตชะสา สะทา สัมพุททะปัญจะเร
๑๔.	จินะปัญจะระมัจฉิมหิ สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ	วิหะรันตัง มะยิตะเล เต มหาปุริสาสะภา
๑๕.	อิจเจวะมันโต สุตโต สุรักโข อัมมานุภาวณะ จิตาริสังโฆ สัทอัมมานุภาวะปาลีโต	จินานุภาวณะ จิตูปัททะโว สังฆานุภาวณะ จิตันตะราโย จะรามิ จินะปัญจะเรติ

พระกัมมัญญา นาดยพ็อด

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ จบ)

นะโม โพธิสัตว์ อาคันติมาเย อิติมะคะวา (๓ จบ)

พระกัมมัญญา อหังคะถน สุนท

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ จบ)

จะตุคามรามะเทวัง โพธิสัตว์ตัง มะหาคุณัง มะหิททิกัง อะหังปุเจมิ สิทธิลาโม นිරันตرةัง

ข้าพเจ้าขอบูชา ทำวถตุคามรามเทพโพธิสัตว์ ผู้มีพระคุณอันยิ่งใหญ่

มีฤทธาานุภาพไพศาล ขอความสำเร็จ และ ลาโม จงมีแก่ข้าพเจ้า เป็นนิรันต

คำอธิษฐานคำที่ ๔

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสระระณะนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ
ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสระระณะนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ
ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสระระณะนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

คำถวายผ้าบังก

อิมาณิ	มะยัง ภันเต	ภัตตานิ	สะปะริวารานิ
ภิกขุสงฆ์สัสสะ	โอโณจะยามะ	สาธุโน ภันเต	ภิกขุ สังโฆ
อิมาณิ	ภัตตานิ	สะปะริวารานิ	ปะฏิคคัณหะตตุ
อัมหากัง	ทีมะวัตตัง	ทิตายะ	สุขายะ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ภัตตาหาร กัปปัปปิรवारทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์
ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับภัตตาหาร กัปปัปปิรवारทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย
เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ

คำมรอน้ำ-อุทิศส่วนกุศล

อิหัง เม ญาตินัง โทตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

ขอส่วนบุญนี้ จงสำเร็จ แก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า ขอให้ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้ามีความสุข

พิมพ์ที่ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๒๔๓ ๐๖๑๑ โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๐๖๑๖
นายสุรพล วิริยะบรรเจิด ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๕๐